

N. 4074/2012

«Κύρωση της Σύμβασης για τα δικαιώματα των ατόμων με αναπηρίες και του Προαιρετικού Πρωτοκόλλου στη Σύμβαση για τα δικαιώματα των ατόμων με αναπηρίες.»

ΦΕΚ Α' 88/ 11.04.2012

Ο ΠΡΟΕΔΡΟΣ ΤΗΣ ΕΛΛΗΝΙΚΗΣ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑΣ

Εκδίδομε τον ακόλουθο νόμο που ψήφισε η Βουλή:

Άρθρο πρώτο

Κυρώνονται και έχουν την ισχύ, που ορίζει το άρθρο 28 παρ. 1 του Συντάγματος, η Σύμβαση για τα δικαιώματα των ατόμων με αναπηρίες, που υπογράφηκε στη Νέα Υόρκη στις 30 Μαρτίου 2007, και το Προαιρετικό Πρωτόκολλο στη Σύμβαση για τα δικαιώματα των ατόμων με αναπηρίες, που υπογράφηκε στη Νέα Υόρκη στις 27 Σεπτεμβρίου 2010, το κείμενο των οποίων σε πρωτότυπο στην αγγλική γλώσσα και σε μετάφραση στην ελληνική έχει ως εξής:

Convention on the Rights of Persons with Disabilities

Preamble

The States Parties to the present Convention,

- a. Recalling the principles proclaimed in the Charter of the United Nations which recognize the inherent dignity and worth and the equal and inalienable rights of all members of the human family as the foundation of freedom, justice and peace in the world,
- b. Recognizing that the United Nations, in the Universal Declaration of Human Rights and in the International Covenants on Human Rights, has proclaimed and agreed that everyone is entitled to all the rights and freedoms set forth therein, without distinction of any kind,
- c. Reaffirming the universality, indivisibility, interdependence and interrelatedness of all human rights and fundamental freedoms and the need for persons with disabilities to be guaranteed their full enjoyment without discrimination,
- d. Recalling the International Covenant on Economic, Social and Cultural Rights, the International Covenant on Civil and Political Rights, the International Convention on the Elimination of All Forms of Racial Discrimination, the Convention on the Elimination of All Forms of Discrimination against Women, the Convention against

Torture and Other Cruel, Inhuman or Degrading Treatment or Punishment, the Convention on the Rights of the Child, and the International Convention on the Protection of the Rights of All Migrant Workers and Members of Their Families,

e. Recognizing that disability is an evolving concept and that disability results from the interaction between persons with impairments and attitudinal and environmental barriers that hinders their full and effective participation in society on an equal basis with others,

f. Recognizing the importance of the principles and policy guidelines contained in the World Programme of Action concerning Disabled Persons and in the Standard Rules on the Equalization of Opportunities for Persons with Disabilities in influencing the promotion, formulation and evaluation of the policies, plans, programmes and actions at the national, regional and international levels to further equalize opportunities for persons with disabilities,

g. Emphasizing the importance of mainstreaming disability issues as an integral part of relevant strategies of sustainable development,

h. Recognizing also that discrimination against any person on the basis of disability is a violation of the inherent dignity and worth of the human person,

i. Recognizing further the diversity of persons with disabilities,

j. Recognizing the need to promote and protect the human rights of all persons with disabilities, including those who require more intensive support,

k. Concerned that, despite these various instruments and undertakings, persons with disabilities continue to face barriers in their participation as equal members of society and violations of their human rights in all parts of the world,

l. Recognizing the importance of international cooperation for improving the living conditions of persons with disabilities in every country, particularly in developing countries,

m. Recognizing the valued existing and potential contributions made by persons with disabilities to the overall well-being and diversity of their communities, and that the promotion of the full enjoyment by persons with disabilities of their human rights and fundamental freedoms and of full participation by persons with disabilities will result in their enhanced sense of belonging and in significant advances in the human, social and economic development of society and the eradication of poverty,

n. Recognizing the importance for persons with disabilities of their individual autonomy and independence, including the freedom to make their own choices,

o. Considering that persons with disabilities should have the opportunity to be actively involved in decision-making processes about policies and programmes, including those directly concerning them,

p. Concerned about the difficult conditions faced by persons with disabilities who are subject to multiple or aggravated forms of discrimination on the basis of race,

colour, sex, language, religion, political or other opinion, national, ethnic, indigenous or social origin, property, birth, age or other status,

q. Recognizing that women and girls with disabilities are often at greater risk, both within and outside the home of violence, injury or abuse, neglect or negligent treatment, maltreatment or exploitation,

r. Recognizing that children with disabilities should have full enjoyment of all human rights and fundamental freedoms on an equal basis with other children, and recalling obligations to that end undertaken by States Parties to the Convention on the Rights of the Child,

s. Emphasizing the need to incorporate a gender perspective in all efforts to promote the full enjoyment of human rights and fundamental freedoms by persons with disabilities,

t. Highlighting the fact that the majority of persons with disabilities live in conditions of poverty, and in this regard recognizing the critical need to address the negative impact of poverty on persons with disabilities,

u. Bearing in mind that conditions of peace and security based on full respect for the purposes and principles contained in the Charter of the United Nations and observance of applicable human rights instruments are indispensable for the full protection of persons with disabilities, in particular during armed conflicts and foreign occupation,

v. Recognizing the importance of accessibility to the physical, social, economic and cultural environment, to health and education and to information and communication, in enabling persons with disabilities to fully enjoy all human rights and fundamental freedoms,

w. Realizing that the individual, having duties to other individuals and to the community to which he or she belongs, is under a responsibility to strive for the promotion and observance of the rights recognized in the International Bill of Human Rights,

x. Convinced that the family is the natural and fundamental group unit of society and is entitled to protection by society and the State, and that persons with disabilities and their family members should receive the necessary protection and assistance to enable families to contribute towards the full and equal enjoyment of the rights of persons with disabilities,

y. Convinced that a comprehensive and integral international convention to promote and protect the rights and dignity of persons with disabilities will make a significant contribution to redressing the profound social disadvantage of persons with disabilities and promote their participation in the civil, political, economic, social and cultural spheres with equal opportunities, in both developing and developed countries,

Have agreed as follows:

Article 1 - Purpose

The purpose of the present Convention is to promote, protect and ensure the full and equal enjoyment of all human rights and fundamental freedoms by all persons with disabilities, and to promote respect for their inherent dignity.

Persons with disabilities include those who have long-term physical, mental, intellectual or sensory impairments which in interaction with various barriers may hinder their full and effective participation in society on an equal basis with others.

Article 2 - Definitions

For the purposes of the present Convention:

- "Communication" includes languages, display of text, Braille, tactile communication, large print, accessible multimedia as well as written, audio, plain-language, human-reader and augmentative and alternative modes, means and formats of communication, including accessible information and communication technology;
- "Language" includes spoken and signed languages and other forms of non spoken languages;
- "Discrimination on the basis of disability" means any distinction, exclusion or restriction on the basis of disability which has the purpose or effect of impairing or nullifying the recognition, enjoyment or exercise, on an equal basis with others, of all human rights and fundamental freedoms in the political, economic, social, cultural, civil or any other field. It includes all forms of discrimination, including denial of reasonable accommodation;
- "Reasonable accommodation" means necessary and appropriate modification and adjustments not imposing a disproportionate or undue burden, where needed in a particular case, to ensure to persons with disabilities the enjoyment or exercise on an equal basis with others of all human rights and fundamental freedoms;
- "Universal design" means the design of products, environments, programmes and services to be usable by all people, to the greatest extent possible, without the need for adaptation or specialized design. "Universal design" shall not exclude assistive devices for particular groups of persons with disabilities where this is needed.

Article 3 - General principles

The principles of the present Convention shall be:

- a. Respect for inherent dignity, individual autonomy including the freedom to make one's own choices, and independence of persons;
- b. Non-discrimination;
- c. Full and effective participation and inclusion in society;
- d. Respect for difference and acceptance of persons with disabilities as part of human diversity and humanity;
- e. Equality of opportunity;

- f. Accessibility;
- g. Equality between men and women;
- h. Respect for the evolving capacities of children with disabilities and respect for the right of children with disabilities to preserve their identities.

Article 4 - General obligations

1. States Parties undertake to ensure and promote the full realization of all human rights and fundamental freedoms for all persons with disabilities without discrimination of any kind on the basis of disability. To this end, States Parties undertake:

- a. To adopt all appropriate legislative, administrative and other measures for the implementation of the rights recognized in the present Convention;
- b. To take all appropriate measures, including legislation, to modify or abolish existing laws, regulations, customs and practices that constitute discrimination against persons with disabilities;
- c. To take into account the protection and promotion of the human rights of persons with disabilities in all policies and programmes;
- d. To refrain from engaging in any act or practice that is inconsistent with the present Convention and to ensure that public authorities and institutions act in conformity with the present Convention;
- e. To take all appropriate measures to eliminate discrimination on the basis of disability by any person, organization or private enterprise;
- f. To undertake or promote research and development of universally designed goods, services, equipment and facilities, as defined in article 2 of the present Convention, which should require the minimum possible adaptation and the least cost to meet the specific needs of a person with disabilities, to promote their availability and use, and to promote universal design in the development of standards and guidelines;
- g. To undertake or promote research and development of, and to promote the availability and use of new technologies, including information and communications technologies, mobility aids, devices and assistive technologies, suitable for persons with disabilities, giving priority to technologies at an affordable cost;
- h. To provide accessible information to persons with disabilities about mobility aids, devices and assistive technologies, including new technologies, as well as other forms of assistance, support services and facilities;
- i. To promote the training of professionals and staff working with persons with disabilities in the rights recognized in this Convention so as to better provide the assistance and services guaranteed by those rights.

2. With regard to economic, social and cultural rights, each State Party undertakes to take measures to the maximum of its available resources and, where needed, within the framework of international cooperation, with a view to achieving progressively

the full realization of these rights, without prejudice to those obligations contained in the present Convention that are immediately applicable according to international law.

3. In the development and implementation of legislation and policies to implement the present Convention, and in other decision-making processes concerning issues relating to persons with disabilities, States Parties shall closely consult with and actively involve persons with disabilities, including children with disabilities, through their representative organizations.

4. Nothing in the present Convention shall affect any provisions which are more conducive to the realization of the rights of persons with disabilities and which may be contained in the law of a State Party or international law in force for that State. There shall be no restriction upon or derogation from any of the human rights and fundamental freedoms recognized or existing in any State Party to the present Convention pursuant to law, conventions, regulation or custom on the pretext that the present Convention does not recognize such rights or freedoms or that it recognizes them to a lesser extent.

5. The provisions of the present Convention shall extend to all parts of federal states without any limitations or exceptions.

Article 5 - Equality and non-discrimination

1. States Parties recognize that all persons are equal before and under the law and are entitled without any discrimination to the equal protection and equal benefit of the law.

2. States Parties shall prohibit all discrimination on the basis of disability and guarantee to persons with disabilities equal and effective legal protection against discrimination on all grounds.

3. In order to promote equality and eliminate discrimination, States Parties shall take all appropriate steps to ensure that reasonable accommodation is provided.

4. Specific measures which are necessary to accelerate or achieve de facto equality of persons with disabilities shall not be considered discrimination under the terms of the present Convention.

Article 6 - Women with disabilities

1. States Parties recognize that women and girls with disabilities are subject to multiple discrimination, and in this regard shall take measures to ensure the full and equal enjoyment by them of all human rights and fundamental freedoms.

2. States Parties shall take all appropriate measures to ensure the full development, advancement and empowerment of women, for the purpose of guaranteeing them the exercise and enjoyment of the human rights and fundamental freedoms set out in the present Convention.

Article 7 - Children with disabilities

1. States Parties shall take all necessary measures to ensure the full enjoyment by children with disabilities of all human rights and fundamental freedoms on an equal basis with other children.

2. In all actions concerning children with disabilities, the best interests of the child shall be a primary consideration.

3. States Parties shall ensure that children with disabilities have the right to express their views freely on all matters affecting them, their views being given due weight in accordance with their age and maturity, on an equal basis with other children, and to be provided with disability and age-appropriate assistance to realize that right.

Article 8 - Awareness-raising

1. States Parties undertake to adopt immediate, effective and appropriate measures:

a. To raise awareness throughout society, including at the family level, regarding persons with disabilities, and to foster respect for the rights and dignity of persons with disabilities;

b. To combat stereotypes, prejudices and harmful practices relating to persons with disabilities, including those based on sex and age, in all areas of life;

c. To promote awareness of the capabilities and contributions of persons with disabilities.

Measures to this end include:

a. Initiating and maintaining effective public awareness campaigns designed:

i. To nurture receptiveness to the rights of persons with disabilities;

ii. To promote positive perceptions and greater social awareness towards persons with disabilities;

iii. To promote recognition of the skills, merits and abilities of persons with disabilities, and of their contributions to the workplace and the labour market;

b. Fostering at all levels of the education system, including in all children from an early age, an attitude of respect for the rights of persons with disabilities;

c. Encouraging all organs of the media to portray persons with disabilities in a manner consistent with the purpose of the present Convention;

d. Promoting awareness-training programmes regarding persons with disabilities and the rights of persons with disabilities.

Article 9 - Accessibility

1. To enable persons with disabilities to live independently and participate fully in all aspects of life, States Parties shall take appropriate measures to ensure to persons with disabilities access, on an equal basis with others, to the physical environment, to transportation, to information and communications, including information and communications technologies and systems, and to other facilities and services open or provided to the public, both in urban and in rural areas. These measures, which shall include the identification and elimination of obstacles and barriers to accessibility, shall apply to, inter alia:

a. Buildings, roads, transportation and other indoor and outdoor facilities, including schools, housing, medical facilities and workplaces;

b. Information, communications and other services, including electronic services and emergency services.

2. States Parties shall also take appropriate measures to:

a. Develop, promulgate and monitor the implementation of minimum standards and guidelines for the accessibility of facilities and services open or provided to the public;

b. Ensure that private entities that offer facilities and services which are open or provided to the public take into account all aspects of accessibility for persons with disabilities;

c. Provide training for stakeholders on accessibility issues facing persons with disabilities;

d. Provide in buildings and other facilities open to the public signage in Braille and in easy to read and understand forms;

e. Provide forms of live assistance and intermediaries, including guides, readers and professional sign language interpreters, to facilitate accessibility to buildings and other facilities open to the public;

f. Promote other appropriate forms of assistance and support to persons with disabilities to ensure their access to information;

g. Promote access for persons with disabilities to new information and communications technologies and systems, including the Internet;

h. Promote the design, development, production and distribution of accessible information and communications technologies and systems at an early stage, so that these technologies and systems become accessible at minimum cost.

Article 10 - Right to life

States Parties reaffirm that every human being has the inherent right to life and shall take all necessary measures to ensure its effective enjoyment by persons with disabilities on an equal basis with others.

Article 11 - Situations of risk and humanitarian emergencies

States Parties shall take, in accordance with their obligations under international law, including international humanitarian law and international human rights law, all necessary measures to ensure the protection and safety of persons with disabilities in situations of risk, including situations of armed conflict, humanitarian emergencies and the occurrence of natural disasters.

Article 12 - Equal recognition before the law

1. States Parties reaffirm that persons with disabilities have the right to recognition everywhere as persons before the law.

2. States Parties shall recognize that persons with disabilities enjoy legal capacity on an equal basis with others in all aspects of life.

3. States Parties shall take appropriate measures to provide access by persons with disabilities to the support they may require in exercising their legal capacity.

4. States Parties shall ensure that all measures that relate to the exercise of legal capacity provide for appropriate and effective safeguards to prevent abuse in accordance with international human rights law. Such safeguards shall ensure that measures relating to the exercise of legal capacity respect the rights, will and preferences of the person, are free of conflict of interest and undue influence, are proportional and tailored to the person's circumstances, apply for the shortest time possible and are subject to regular review by a competent, independent and impartial authority or judicial body. The safeguards shall be proportional to the degree to which such measures affect the person's rights and interests.

5. Subject to the provisions of this article, States Parties shall take all appropriate and effective measures to ensure the equal right of persons with disabilities to own or inherit property, to control their own financial affairs and to have equal access to bank loans, mortgages and other forms of financial credit, and shall ensure that persons with disabilities are not arbitrarily deprived of their property.

Article 13 - Access to justice

1. States Parties shall ensure effective access to justice for persons with disabilities on an equal basis with others, including through the provision of procedural and age-appropriate accommodations, in order to facilitate their effective role as direct and indirect participants, including as witnesses, in all legal proceedings, including at investigative and other preliminary stages.

2. In order to help to ensure effective access to justice for persons with disabilities,

States Parties shall promote appropriate training for those working in the field of administration of justice, including police and prison staff.

Article 14 - Liberty and security of the person

1. States Parties shall ensure that persons with disabilities, on an equal basis with others:

- a. Enjoy the right to liberty and security of person;
- b. Are not deprived of their liberty unlawfully or arbitrarily, and that any deprivation of liberty is in conformity with the law, and that the existence of a disability shall in no case justify a deprivation of liberty.

2. States Parties shall ensure that if persons with disabilities are deprived of their liberty through any process, they are, on an equal basis with others, entitled to guarantees in accordance with international human rights law and shall be treated in compliance with the objectives and principles of this Convention, including by provision of reasonable accommodation.

Article 15 - Freedom from torture or cruel, inhuman or degrading treatment or punishment

1. No one shall be subjected to torture or to cruel, inhuman or degrading treatment or punishment. In particular, no one shall be subjected without his or her free consent to medical or scientific experimentation.

2. States Parties shall take all effective legislative, administrative, judicial or other measures to prevent persons with disabilities, on an equal basis with others, from being subjected to torture or cruel, inhuman or degrading treatment or punishment.

Article 16 - Freedom from exploitation, violence and abuse

1. States Parties shall take all appropriate legislative, administrative, social, educational and other measures to protect persons with disabilities, both within and outside the home, from all forms of exploitation, violence and abuse, including their gender-based aspects.

2. States Parties shall also take all appropriate measures to prevent all forms of exploitation, violence and abuse by ensuring, inter alia, appropriate forms of gender- and age-sensitive assistance and support for persons with disabilities and their families and caregivers, including through the provision of information and education on how to avoid, recognize and report instances of exploitation, violence and abuse. States Parties shall ensure that protection services are age-, gender- and disability-sensitive.

3. In order to prevent the occurrence of all forms of exploitation, violence and abuse, States Parties shall ensure that all facilities and programmes designed to serve persons with disabilities are effectively monitored by independent authorities.

4. States Parties shall take all appropriate measures to promote the physical, cognitive and psychological recovery, rehabilitation and social reintegration of persons with disabilities who become victims of any form of exploitation, violence or abuse, including through the provision of protection services. Such recovery and reintegration shall take place in an environment that fosters the health, welfare, self-respect, dignity and autonomy of the person and takes into account gender- and age-specific needs.

5. States Parties shall put in place effective legislation and policies, including women- and child-focused legislation and policies, to ensure that instances of exploitation, violence and abuse against persons with disabilities are identified, investigated and, where appropriate, prosecuted.

Article 17 - Protecting the integrity of the person

Every person with disabilities has a right to respect for his or her physical and mental integrity on an equal basis with others.

Article 18 - Liberty of movement and nationality

1. States Parties shall recognize the rights of persons with disabilities to liberty of movement, to freedom to choose their residence and to a nationality, on an equal basis with others, including by ensuring that persons with disabilities:

- a. Have the right to acquire and change a nationality and are not deprived of their nationality arbitrarily or on the basis of disability;
- b. Are not deprived, on the basis of disability, of their ability to obtain, possess and utilize documentation of their nationality or other documentation of identification, or to utilize relevant processes such as immigration proceedings, that may be needed to facilitate exercise of the right to liberty of movement;
- c. Are free to leave any country, including their own;
- d. Are not deprived, arbitrarily or on the basis of disability, of the right to enter their own country.

2. Children with disabilities shall be registered immediately after birth and shall have the right from birth to a name, the right to acquire a nationality and, as far as possible, the right to know and be cared for by their parents.

Article 19 - Living independently and being included in the community

States Parties to this Convention recognize the equal right of all persons with disabilities to live in the community, with choices equal to others, and shall take effective and appropriate measures to facilitate full enjoyment by persons with disabilities of this right and their full inclusion and participation in the community, including by ensuring that:

- a. Persons with disabilities have the opportunity to choose their place of residence and where and with whom they live on an equal basis with others and are not obliged to live in a particular living arrangement;
- b. Persons with disabilities have access to a range of in-home, residential and other community support services, including personal assistance necessary to support living and inclusion in the community, and to prevent isolation or segregation from the community;
- c. Community services and facilities for the general population are available on an equal basis to persons with disabilities and are responsive to their needs.

Article 20 - Personal mobility

States Parties shall take effective measures to ensure personal mobility with the greatest possible independence for persons with disabilities, including by:

- a. Facilitating the personal mobility of persons with disabilities in the manner and at the time of their choice, and at affordable cost;
- b. Facilitating access by persons with disabilities to quality mobility aids, devices, assistive technologies and forms of live assistance and intermediaries, including by making them available at affordable cost;
- c. Providing training in mobility skills to persons with disabilities and to specialist staff working with persons with disabilities;
- d. Encouraging entities that produce mobility aids, devices and assistive technologies to take into account all aspects of mobility for persons with disabilities.

Article 21 - Freedom of expression and opinion, and access to information

States Parties shall take all appropriate measures to ensure that persons with disabilities can exercise the right to freedom of expression and opinion, including the freedom to seek, receive and impart information and ideas on an equal basis with others and through all forms of communication of their choice, as defined in article 2 of the present Convention, including by:

- a. Providing information intended for the general public to persons with disabilities in accessible formats and technologies appropriate to different kinds of disabilities in a timely manner and without additional cost;
- b. Accepting and facilitating the use of sign languages, Braille, augmentative and alternative communication, and all other accessible means, modes and formats of communication of their choice by persons with disabilities in official interactions;
- c. Urging private entities that provide services to the general public, including through the Internet, to provide information and services in accessible and usable formats for persons with disabilities;
- d. Encouraging the mass media, including providers of information through the Internet, to make their services accessible to persons with disabilities;
- e. Recognizing and promoting the use of sign languages.

Article 22 - Respect for privacy

1. No person with disabilities, regardless of place of residence or living arrangements, shall be subjected to arbitrary or unlawful interference with his or her privacy, family, home or correspondence or other types of communication or to unlawful attacks on his or her honour and reputation. Persons with disabilities have the right to the protection of the law against such interference or attacks.

2. States Parties shall protect the privacy of personal, health and rehabilitation information of persons with disabilities on an equal basis with others.

Article 23 - Respect for home and the family

1. States Parties shall take effective and appropriate measures to eliminate discrimination against persons with disabilities in all matters relating to marriage, family, parenthood and relationships, on an equal basis with others, so as to ensure that:

a. The right of all persons with disabilities who are of marriageable age to marry and to found a family on the basis of free and full consent of the intending spouses is recognized;

b. The rights of persons with disabilities to decide freely and responsibly on the number and spacing of their children and to have access to age-appropriate information, reproductive and family planning education are recognized, and the means necessary to enable them to exercise these rights are provided;

c. Persons with disabilities, including children, retain their fertility on an equal basis with others.

2. States Parties shall ensure the rights and responsibilities of persons with disabilities, with regard to guardianship, wardship, trusteeship, adoption of children or similar institutions, where these concepts exist in national legislation; in all cases the best interests of the child shall be paramount. States Parties shall render appropriate assistance to persons with disabilities in the performance of their child-rearing responsibilities.

3. States Parties shall ensure that children with disabilities have equal rights with respect to family life. With a view to realizing these rights, and to prevent concealment, abandonment, neglect and segregation of children with disabilities, States Parties shall undertake to provide early and comprehensive information, services and support to children with disabilities and their families.

4. States Parties shall ensure that a child shall not be separated from his or her parents against their will, except when competent authorities subject to judicial review determine, in accordance with applicable law and procedures, that such separation is necessary for the best interests of the child. In no case shall a child be separated from parents on the basis of a disability of either the child or one or both

of

the

parents.

5. States Parties shall, where the immediate family is unable to care for a child with disabilities, undertake every effort to provide alternative care within the wider family, and failing that, within the community in a family setting.

Article 24 - Education

1. States Parties recognize the right of persons with disabilities to education. With a view to realizing this right without discrimination and on the basis of equal opportunity, States Parties shall ensure an inclusive education system at all levels and life long learning directed to:

- a. The full development of human potential and sense of dignity and self-worth, and the strengthening of respect for human rights, fundamental freedoms and human diversity;
- b. The development by persons with disabilities of their personality, talents and creativity, as well as their mental and physical abilities, to their fullest potential;
- c. Enabling persons with disabilities to participate effectively in a free society.

2. In realizing this right, States Parties shall ensure that:

- a. Persons with disabilities are not excluded from the general education system on the basis of disability, and that children with disabilities are not excluded from free and compulsory primary education, or from secondary education, on the basis of disability;
- b. Persons with disabilities can access an inclusive, quality and free primary education and secondary education on an equal basis with others in the communities in which they live;
- c. Reasonable accommodation of the individual's requirements is provided;
- d. Persons with disabilities receive the support required, within the general education system, to facilitate their effective education;
- e. Effective individualized support measures are provided in environments that maximize academic and social development, consistent with the goal of full inclusion.

3. States Parties shall enable persons with disabilities to learn life and social development skills to facilitate their full and equal participation in education and as members of the community. To this end, States Parties shall take appropriate measures, including:

- a. Facilitating the learning of Braille, alternative script, augmentative and alternative modes, means and formats of communication and orientation and mobility skills, and facilitating peer support and mentoring;
- b. Facilitating the learning of sign language and the promotion of the linguistic identity of the deaf community;
- c. Ensuring that the education of persons, and in particular children, who are blind, deaf or deafblind, is delivered in the most appropriate languages and modes

and means of communication for the individual, and in environments which maximize academic and social development.

4. In order to help ensure the realization of this right, States Parties shall take appropriate measures to employ teachers, including teachers with disabilities, who are qualified in sign language and/or Braille, and to train professionals and staff who work at all levels of education. Such training shall incorporate disability awareness and the use of appropriate augmentative and alternative modes, means and formats of communication, educational techniques and materials to support persons with disabilities.

5. States Parties shall ensure that persons with disabilities are able to access general tertiary education, vocational training, adult education and lifelong learning without discrimination and on an equal basis with others. To this end, States Parties shall ensure that reasonable accommodation is provided to persons with disabilities.

Article 25 - Health

States Parties recognize that persons with disabilities have the right to the enjoyment of the highest attainable standard of health without discrimination on the basis of disability. States Parties shall take all appropriate measures to ensure access for persons with disabilities to health services that are gender-sensitive, including health-related rehabilitation. In particular, States Parties shall:

- a. Provide persons with disabilities with the same range, quality and standard of free or affordable health care and programmes as provided to other persons, including in the area of sexual and reproductive health and population-based public health programmes;
- b. Provide those health services needed by persons with disabilities specifically because of their disabilities, including early identification and intervention as appropriate, and services designed to minimize and prevent further disabilities, including among children and older persons;
- c. Provide these health services as close as possible to people's own communities, including in rural areas;
- d. Require health professionals to provide care of the same quality to persons with disabilities as to others, including on the basis of free and informed consent by, inter alia, raising awareness of the human rights, dignity, autonomy and needs of persons with disabilities through training and the promulgation of ethical standards for public and private health care;
- e. Prohibit discrimination against persons with disabilities in the provision of health insurance, and life insurance where such insurance is permitted by national law, which shall be provided in a fair and reasonable manner;
- f. Prevent discriminatory denial of health care or health services or food and fluids on the basis of disability.

Article 26 - Habilitation and rehabilitation

1. States Parties shall take effective and appropriate measures, including through peer support, to enable persons with disabilities to attain and maintain maximum independence, full physical, mental, social and vocational ability, and full inclusion and participation in all aspects of life. To that end, States Parties shall organize, strengthen and extend comprehensive habilitation and rehabilitation services and programmes, particularly in the areas of health, employment, education and social services, in such a way that these services and programmes:

a. Begin at the earliest possible stage, and are based on the multidisciplinary assessment of individual needs and strengths;

b. Support participation and inclusion in the community and all aspects of society, are voluntary, and are available to persons with disabilities as close as possible to their own communities, including in rural areas.

2. States Parties shall promote the development of initial and continuing training for professionals and staff working in habilitation and rehabilitation services.

3. States Parties shall promote the availability, knowledge and use of assistive devices and technologies, designed for persons with disabilities, as they relate to habilitation and rehabilitation.

Article 27 - Work and employment

1. States Parties recognize the right of persons with disabilities to work, on an equal basis with others; this includes the right to the opportunity to gain a living by work freely chosen or accepted in a labour market and work environment that is open, inclusive and accessible to persons with disabilities. States Parties shall safeguard and promote the realization of the right to work, including for those who acquire a disability during the course of employment, by taking appropriate steps, including through legislation, to, inter alia:

a. Prohibit discrimination on the basis of disability with regard to all matters concerning all forms of employment, including conditions of recruitment, hiring and employment, continuance of employment, career advancement and safe and healthy working conditions;

b. Protect the rights of persons with disabilities, on an equal basis with others, to just and favourable conditions of work, including equal opportunities and equal remuneration for work of equal value, safe and healthy working conditions, including protection from harassment, and the redress of grievances;

c. Ensure that persons with disabilities are able to exercise their labour and trade union rights on an equal basis with others;

d. Enable persons with disabilities to have effective access to general technical and vocational guidance programmes, placement services and vocational and continuing training;

- e. Promote employment opportunities and career advancement for persons with disabilities in the labour market, as well as assistance in finding, obtaining, maintaining and returning to employment;
 - f. Promote opportunities for self-employment, entrepreneurship, the development of cooperatives and starting one's own business;
 - g. Employ persons with disabilities in the public sector;
 - h. Promote the employment of persons with disabilities in the private sector through appropriate policies and measures, which may include affirmative action programmes, incentives and other measures;
 - i. Ensure that reasonable accommodation is provided to persons with disabilities in the workplace;
 - j. Promote the acquisition by persons with disabilities of work experience in the open labour market;
 - k. Promote vocational and professional rehabilitation, job retention and return-to-work programmes for persons with disabilities.
2. States Parties shall ensure that persons with disabilities are not held in slavery or in servitude, and are protected, on an equal basis with others, from forced or compulsory labour.

Article 28 - Adequate standard of living and social protection

1. States Parties recognize the right of persons with disabilities to an adequate standard of living for themselves and their families, including adequate food, clothing and housing, and to the continuous improvement of living conditions, and shall take appropriate steps to safeguard and promote the realization of this right without discrimination on the basis of disability.
2. States Parties recognize the right of persons with disabilities to social protection and to the enjoyment of that right without discrimination on the basis of disability, and shall take appropriate steps to safeguard and promote the realization of this right, including measures:
- a. To ensure equal access by persons with disabilities to clean water services, and to ensure access to appropriate and affordable services, devices and other assistance for disability-related needs;
 - b. To ensure access by persons with disabilities, in particular women and girls with disabilities and older persons with disabilities, to social protection programmes and poverty reduction programmes;
 - c. To ensure access by persons with disabilities and their families living in situations of poverty to assistance from the State with disability-related expenses, including adequate training, counselling, financial assistance and respite care;
 - d. To ensure access by persons with disabilities to public housing programmes;

e. To ensure equal access by persons with disabilities to retirement benefits and programmes.

Article 29 - Participation in political and public life

States Parties shall guarantee to persons with disabilities political rights and the opportunity to enjoy them on an equal basis with others, and shall undertake to:

a. Ensure that persons with disabilities can effectively and fully participate in political and public life on an equal basis with others, directly or through freely chosen representatives, including the right and opportunity for persons with disabilities to vote and be elected, inter alia, by:

i. Ensuring that voting procedures, facilities and materials are appropriate, accessible and easy to understand and use;

ii. Protecting the right of persons with disabilities to vote by secret ballot in elections and public referendums without intimidation, and to stand for elections, to effectively hold office and perform all public functions at all levels of government, facilitating the use of assistive and new technologies where appropriate;

iii. Guaranteeing the free expression of the will of persons with disabilities as electors and to this end, where necessary, at their request, allowing assistance in voting by a person of their own choice;

b. Promote actively an environment in which persons with disabilities can effectively and fully participate in the conduct of public affairs, without discrimination and on an equal basis with others, and encourage their participation in public affairs, including:

i. Participation in non-governmental organizations and associations concerned with the public and political life of the country, and in the activities and administration of political parties;

ii. Forming and joining organizations of persons with disabilities to represent persons with disabilities at international, national, regional and local levels.

Article 30 - Participation in cultural life, recreation, leisure and sport

1. States Parties recognize the right of persons with disabilities to take part on an equal basis with others in cultural life, and shall take all appropriate measures to ensure that persons with disabilities:

a. Enjoy access to cultural materials in accessible formats;

b. Enjoy access to television programmes, films, theatre and other cultural activities, in accessible formats;

c. Enjoy access to places for cultural performances or services, such as theatres, museums, cinemas, libraries and tourism services, and, as far as possible, enjoy access to monuments and sites of national cultural importance.

2. States Parties shall take appropriate measures to enable persons with disabilities to have the opportunity to develop and utilize their creative, artistic and intellectual

potential, not only for their own benefit, but also for the enrichment of society.

3. States Parties shall take all appropriate steps, in accordance with international law, to ensure that laws protecting intellectual property rights do not constitute an unreasonable or discriminatory barrier to access by persons with disabilities to cultural materials.

4. Persons with disabilities shall be entitled, on an equal basis with others, to recognition and support of their specific cultural and linguistic identity, including sign languages and deaf culture.

5. With a view to enabling persons with disabilities to participate on an equal basis with others in recreational, leisure and sporting activities, States Parties shall take appropriate measures:

a. To encourage and promote the participation, to the fullest extent possible, of persons with disabilities in mainstream sporting activities at all levels;

b. To ensure that persons with disabilities have an opportunity to organize, develop and participate in disability-specific sporting and recreational activities and, to this end, encourage the provision, on an equal basis with others, of appropriate instruction, training and resources;

c. To ensure that persons with disabilities have access to sporting, recreational and tourism venues;

d. To ensure that children with disabilities have equal access with other children to participation in play, recreation and leisure and sporting activities, including those activities in the school system;

e. To ensure that persons with disabilities have access to services from those involved in the organization of recreational, tourism, leisure and sporting activities.

Article 31 - Statistics and data collection

1. States Parties undertake to collect appropriate information, including statistical and research data, to enable them to formulate and implement policies to give effect to the present Convention. The process of collecting and maintaining this information shall:

a. Comply with legally established safeguards, including legislation on data protection, to ensure confidentiality and respect for the privacy of persons with disabilities;

b. Comply with internationally accepted norms to protect human rights and fundamental freedoms and ethical principles in the collection and use of statistics.

2. The information collected in accordance with this article shall be disaggregated, as appropriate, and used to help assess the implementation of States Parties' obligations under the present Convention and to identify and address the barriers

faced by persons with disabilities in exercising their rights.

3. States Parties shall assume responsibility for the dissemination of these statistics and ensure their accessibility to persons with disabilities and others.

Article 32 - International cooperation

1. States Parties recognize the importance of international cooperation and its promotion, in support of national efforts for the realization of the purpose and objectives of the present Convention, and will undertake appropriate and effective measures in this regard, between and among States and, as appropriate, in partnership with relevant international and regional organizations and civil society, in particular organizations of persons with disabilities. Such measures could include, inter alia:

- a. Ensuring that international cooperation, including international development programmes, is inclusive of and accessible to persons with disabilities;
- b. Facilitating and supporting capacity-building, including through the exchange and sharing of information, experiences, training programmes and best practices;
- c. Facilitating cooperation in research and access to scientific and technical knowledge;
- d. Providing, as appropriate, technical and economic assistance, including by facilitating access to and sharing of accessible and assistive technologies, and through the transfer of technologies.

2. The provisions of this article are without prejudice to the obligations of each State Party to fulfil its obligations under the present Convention.

Article 33 - National implementation and monitoring

1. States Parties, in accordance with their system of organization, shall designate one or more focal points within government for matters relating to the implementation of the present Convention, and shall give due consideration to the establishment or designation of a coordination mechanism within government to facilitate related action in different sectors and at different levels.

2. States Parties shall, in accordance with their legal and administrative systems, maintain, strengthen, designate or establish within the State Party, a framework, including one or more independent mechanisms, as appropriate, to promote, protect and monitor implementation of the present Convention. When designating or establishing such a mechanism, States Parties shall take into account the principles relating to the status and functioning of national institutions for protection and promotion of human rights.

3. Civil society, in particular persons with disabilities and their representative organizations, shall be involved and participate fully in the monitoring process.

Article 34 - Committee on the Rights of Persons with Disabilities

1. There shall be established a Committee on the Rights of Persons with Disabilities (hereafter referred to as “the Committee”), which shall carry out the functions hereinafter provided.
2. The Committee shall consist, at the time of entry into force of the present Convention, of twelve experts. After an additional sixty ratifications or accessions to the Convention, the membership of the Committee shall increase by six members, attaining a maximum number of eighteen members.
3. The members of the Committee shall serve in their personal capacity and shall be of high moral standing and recognized competence and experience in the field covered by the present Convention. When nominating their candidates, States Parties are invited to give due consideration to the provision set out in article 4.3 of the present Convention.
4. The members of the Committee shall be elected by States Parties, consideration being given to equitable geographical distribution, representation of the different forms of civilization and of the principal legal systems, balanced gender representation and participation of experts with disabilities.
5. The members of the Committee shall be elected by secret ballot from a list of persons nominated by the States Parties from among their nationals at meetings of the Conference of States Parties. At those meetings, for which two thirds of States Parties shall constitute a quorum, the persons elected to the Committee shall be those who obtain the largest number of votes and an absolute majority of the votes of the representatives of States Parties present and voting.
6. The initial election shall be held no later than six months after the date of entry into force of the present Convention. At least four months before the date of each election, the Secretary-General of the United Nations shall address a letter to the States Parties inviting them to submit the nominations within two months. The Secretary-General shall subsequently prepare a list in alphabetical order of all persons thus nominated, indicating the State Parties which have nominated them, and shall submit it to the States Parties to the present Convention.
7. The members of the Committee shall be elected for a term of four years. They shall be eligible for re-election once. However, the term of six of the members elected at the first election shall expire at the end of two years; immediately after the first election, the names of these six members shall be chosen by lot by the chairperson of

the meeting referred to in paragraph 5 of this article.

8. The election of the six additional members of the Committee shall be held on the occasion of regular elections, in accordance with the relevant provisions of this article.

9. If a member of the Committee dies or resigns or declares that for any other cause she or he can no longer perform her or his duties, the State Party which nominated the member shall appoint another expert possessing the qualifications and meeting the requirements set out in the relevant provisions of this article, to serve for the remainder of the term.

10. The Committee shall establish its own rules of procedure.

11. The Secretary-General of the United Nations shall provide the necessary staff and facilities for the effective performance of the functions of the Committee under the present Convention, and shall convene its initial meeting.

12. With the approval of the General Assembly, the members of the Committee established under the present Convention shall receive emoluments from United Nations resources on such terms and conditions as the Assembly may decide, having regard to the importance of the Committee's responsibilities.

13. The members of the Committee shall be entitled to the facilities, privileges and immunities of experts on mission for the United Nations as laid down in the relevant sections of the Convention on the Privileges and Immunities of the United Nations.

Article 35 - Reports by States Parties

1. Each State Party shall submit to the Committee, through the Secretary-General of the United Nations, a comprehensive report on measures taken to give effect to its obligations under the present Convention and on the progress made in that regard, within two years after the entry into force of the present Convention for the State Party concerned.

2. Thereafter, States Parties shall submit subsequent reports at least every four years and further whenever the Committee so requests.

3. The Committee shall decide any guidelines applicable to the content of the reports.

4. A State Party which has submitted a comprehensive initial report to the Committee need not, in its subsequent reports, repeat information previously provided. When

preparing reports to the Committee, States Parties are invited to consider doing so in an open and transparent process and to give due consideration to the provision set out in article 4.3 of the present Convention.

5. Reports may indicate factors and difficulties affecting the degree of fulfilment of obligations under the present Convention.

Article 36 - Consideration of reports

1. Each report shall be considered by the Committee, which shall make such suggestions and general recommendations on the report as it may consider appropriate and shall forward these to the State Party concerned. The State Party may respond with any information it chooses to the Committee. The Committee may request further information from States Parties relevant to the implementation of the present Convention.

2. If a State Party is significantly overdue in the submission of a report, the Committee may notify the State Party concerned of the need to examine the implementation of the present Convention in that State Party, on the basis of reliable information available to the Committee, if the relevant report is not submitted within three months following the notification. The Committee shall invite the State Party concerned to participate in such examination. Should the State Party respond by submitting the relevant report, the provisions of paragraph 1 of this article will apply.

3. The Secretary-General of the United Nations shall make available the reports to all States Parties.

4. States Parties shall make their reports widely available to the public in their own countries and facilitate access to the suggestions and general recommendations relating to these reports.

5. The Committee shall transmit, as it may consider appropriate, to the specialized agencies, funds and programmes of the United Nations, and other competent bodies, reports from States Parties in order to address a request or indication of a need for technical advice or assistance contained therein, along with the Committee's observations and recommendations, if any, on these requests or indications.

Article 37 - Cooperation between States Parties and the Committee

1. Each State Party shall cooperate with the Committee and assist its members in the fulfilment of their mandate.

2. In its relationship with States Parties, the Committee shall give due consideration

to ways and means of enhancing national capacities for the implementation of the present Convention, including through international cooperation.

Article 38 - Relationship of the Committee with other bodies

In order to foster the effective implementation of the present Convention and to encourage international cooperation in the field covered by the present Convention:

- a. The specialized agencies and other United Nations organs shall be entitled to be represented at the consideration of the implementation of such provisions of the present Convention as fall within the scope of their mandate. The Committee may invite the specialized agencies and other competent bodies as it may consider appropriate to provide expert advice on the implementation of the Convention in areas falling within the scope of their respective mandates. The Committee may invite specialized agencies and other United Nations organs to submit reports on the implementation of the Convention in areas falling within the scope of their activities;
- b. The Committee, as it discharges its mandate, shall consult, as appropriate, other relevant bodies instituted by international human rights treaties, with a view to ensuring the consistency of their respective reporting guidelines, suggestions and general recommendations, and avoiding duplication and overlap in the performance of their functions.

Article 39 - Report of the Committee

The Committee shall report every two years to the General Assembly and to the Economic and Social Council on its activities, and may make suggestions and general recommendations based on the examination of reports and information received from the States Parties. Such suggestions and general recommendations shall be included in the report of the Committee together with comments, if any, from States Parties.

Article 40 - Conference of States Parties

1. The States Parties shall meet regularly in a Conference of States Parties in order to consider any matter with regard to the implementation of the present Convention.
2. No later than six months after the entry into force of the present Convention, the Conference of the States Parties shall be convened by the Secretary-General of the United Nations. The subsequent meetings shall be convened by the Secretary-General of the United Nations biennially or upon the decision of the Conference of States Parties.

Article 41 - Depositary

The Secretary-General of the United Nations shall be the depositary of the present Convention.

Article 42 - Signature

The present Convention shall be open for signature by all States and by regional integration organizations at United Nations Headquarters in New York as of 30 March 2007.

Article 43 - Consent to be bound

The present Convention shall be subject to ratification by signatory States and to formal confirmation by signatory regional integration organizations. It shall be open for accession by any State or regional integration organization which has not signed the Convention.

Article 44 - Regional integration organizations

1. "Regional integration organization" shall mean an organization constituted by sovereign States of a given region, to which its member States have transferred competence in respect of matters governed by this Convention. Such organizations shall declare, in their instruments of formal confirmation or accession, the extent of their competence with respect to matters governed by this Convention. Subsequently, they shall inform the depositary of any substantial modification in the extent of their competence.

2. References to "States Parties" in the present Convention shall apply to such organizations within the limits of their competence.

3. For the purposes of article 45, paragraph 1, and article 47, paragraphs 2 and 3, any instrument deposited by a regional integration organization shall not be counted.

4. Regional integration organizations, in matters within their competence, may exercise their right to vote in the Conference of States Parties, with a number of votes equal to the number of their member States that are Parties to this Convention. Such an organization shall not exercise its right to vote if any of its member States exercises its right, and vice versa.

Article 45 - Entry into force

1. The present Convention shall enter into force on the thirtieth day after the deposit of the twentieth instrument of ratification or accession.

2. For each State or regional integration organization ratifying, formally confirming or acceding to the Convention after the deposit of the twentieth such instrument, the Convention shall enter into force on the thirtieth day after the deposit of its own such instrument.

Article 46 - Reservations

1. Reservations incompatible with the object and purpose of the present Convention shall not be permitted.

2. Reservations may be withdrawn at any time.

Article 47 - Amendments

1. Any State Party may propose an amendment to the present Convention and submit it to the Secretary-General of the United Nations. The Secretary-General shall communicate any proposed amendments to States Parties, with a request to be notified whether they favour a conference of States Parties for the purpose of considering and deciding upon the proposals. In the event that, within four months from the date of such communication, at least one third of the States Parties favour such a conference, the Secretary-General shall convene the conference under the auspices of the United Nations. Any amendment adopted by a majority of two thirds of the States Parties present and voting shall be submitted by the Secretary-General to the General Assembly for approval and thereafter to all States Parties for acceptance.

2. An amendment adopted and approved in accordance with paragraph 1 of this article shall enter into force on the thirtieth day after the number of instruments of acceptance deposited reaches two thirds of the number of States Parties at the date of adoption of the amendment. Thereafter, the amendment shall enter into force for any State Party on the thirtieth day following the deposit of its own instrument of acceptance. An amendment shall be binding only on those States Parties which have accepted it.

3. If so decided by the Conference of States Parties by consensus, an amendment adopted and approved in accordance with paragraph 1 of this article which relates exclusively to articles 34, 38, 39 and 40 shall enter into force for all States Parties on the thirtieth day after the number of instruments of acceptance deposited reaches two thirds of the number of States Parties at the date of adoption of the amendment.

Article 48 - Denunciation

A State Party may denounce the present Convention by written notification to the Secretary-General of the United Nations. The denunciation shall become effective one year after the date of receipt of the notification by the Secretary-General.

Article 49 - Accessible format

The text of the present Convention shall be made available in accessible formats.

Article 50 - Authentic texts

The Arabic, Chinese, English, French, Russian and Spanish texts of the present Convention shall be equally authentic.

In witness thereof the undersigned plenipotentiaries, being duly authorized thereto by their respective Governments, have signed the present Convention.

Source: Annex 1, Final report of the Ad Hoc Committee on a Comprehensive and Integral International Convention on the Protection and Promotion of the Rights and Dignity of Persons with Disabilities [A/61/611 - PDF, 117KB]

Optional Protocol to the Convention on the Rights of Persons with Disabilities

Article 1

1. A State Party to the present Protocol ("State Party") recognizes the competence of the Committee on the Rights of Persons with Disabilities ("the Committee") to receive and consider communications from or on behalf of individuals or groups of individuals subject to its jurisdiction who claim to be victims of a violation by that State Party of the provisions of the Convention.
2. No communication shall be received by the Committee if it concerns a State Party to the Convention that is not a party to the present Protocol.

Article 2

The Committee shall consider a communication inadmissible when :

- a. The communication is anonymous;
- b. The communication constitutes an abuse of the right of submission of such communications or is incompatible with the provisions of the Convention;
- c. The same matter has already been examined by the Committee or has been or is being examined under another procedure of international investigation or settlement;
- d. All available domestic remedies have not been exhausted. This shall not be the rule where the application of the remedies is unreasonably prolonged or unlikely to bring effective relief;
- e. It is manifestly ill-founded or not sufficiently substantiated; or when
- f. The facts that are the subject of the communication occurred prior to the entry into force of the present Protocol for the State Party concerned unless those facts continued after that date.

Article 3

Subject to the provisions of article 2 of the present Protocol, the Committee shall bring any communications submitted to it confidentially to the attention of the State Party. Within six months, the receiving State shall submit to the Committee written explanations or statements clarifying the matter and the remedy, if any, that may have been taken by that State.

Article 4

1. At any time after the receipt of a communication and before a determination on the merits has been reached, the Committee may transmit to the State Party

concerned for its urgent consideration a request that the State Party take such interim measures as may be necessary to avoid possible irreparable damage to the victim or victims of the alleged violation.

2. Where the Committee exercises its discretion under paragraph 1 of this article, this does not imply a determination on admissibility or on the merits of the communication.

Article 5

The Committee shall hold closed meetings when examining communications under the present Protocol. After examining a communication, the Committee shall forward its suggestions and recommendations, if any, to the State Party concerned and to the petitioner.

Article 6

1. If the Committee receives reliable information indicating grave or systematic violations by a State Party of rights set forth in the Convention, the Committee shall invite that State Party to cooperate in the examination of the information and to this end submit observations with regard to the information concerned.

2. Taking into account any observations that may have been submitted by the State Party concerned as well as any other reliable information available to it, the Committee may designate one or more of its members to conduct an inquiry and to report urgently to the Committee. Where warranted and with the consent of the State Party, the inquiry may include a visit to its territory.

3. After examining the findings of such an inquiry, the Committee shall transmit these findings to the State Party concerned together with any comments and recommendations.

4. The State Party concerned shall, within six months of receiving the findings, comments and recommendations transmitted by the Committee, submit its observations to the Committee.

5. Such an inquiry shall be conducted confidentially and the cooperation of the State Party shall be sought at all stages of the proceedings.

Article 7

1. The Committee may invite the State Party concerned to include in its report under article 35 of the Convention details of any measures taken in response to an inquiry conducted under article 6 of the present Protocol.

2. The Committee may, if necessary, after the end of the period of six months referred to in article 6, paragraph 4, invite the State Party concerned to inform it of the measures taken in response to such an inquiry.

Article 8

Each State Party may, at the time of signature or ratification of the present Protocol or accession thereto, declare that it does not recognize the competence of the Committee provided for in articles 6 and 7.

Article 9

The Secretary-General of the United Nations shall be the depositary of the present Protocol.

Article 10

The present Protocol shall be open for signature by signatory States and regional integration organizations of the Convention at United Nations Headquarters in New York as of 30 March 2007.

Article 11

The present Protocol shall be subject to ratification by signatory States of the present Protocol which have ratified or acceded to the Convention. It shall be subject to formal confirmation by signatory regional integration organizations of the present Protocol which have formally confirmed or acceded to the Convention. It shall be open for accession by any State or regional integration organization which has ratified, formally confirmed or acceded to the Convention and which has not signed the Protocol.

Article 12

1. "Regional integration organization" shall mean an organization constituted by sovereign States of a given region, to which its member States have transferred competence in respect of matters governed by the Convention and the present Protocol. Such organizations shall declare, in their instruments of formal confirmation or accession, the extent of their competence with respect to matters governed by the Convention and the present Protocol. Subsequently, they shall inform the depositary of any substantial modification in the extent of their competence.
2. References to "States Parties" in the present Protocol shall apply to such organizations within the limits of their competence.
3. For the purposes of article 13, paragraph 1, and article 15, paragraph 2, of the present Protocol, any instrument deposited by a regional integration organization shall not be counted.
4. Regional integration organizations, in matters within their competence, may exercise their right to vote in the meeting of States Parties, with a number of votes equal to the number of their member States that are Parties to the present Protocol. Such an organization shall not exercise its right to vote if any of its member States exercises its right, and vice versa.

Article 13

1. Subject to the entry into force of the Convention, the present Protocol shall enter into force on the thirtieth day after the deposit of the tenth instrument of ratification or accession.
2. For each State or regional integration organization ratifying, formally confirming or acceding to the present Protocol after the deposit of the tenth such instrument,

the Protocol shall enter into force on the thirtieth day after the deposit of its own such instrument.

Article 14

1. Reservations incompatible with the object and purpose of the present Protocol shall not be permitted.
2. Reservations may be withdrawn at any time.

Article 15

1. Any State Party may propose an amendment to the present Protocol and submit it to the Secretary-General of the United Nations. The Secretary-General shall communicate any proposed amendments to States Parties, with a request to be notified whether they favour a meeting of States Parties for the purpose of considering and deciding upon the proposals. In the event that, within four months from the date of such communication, at least one third of the States Parties favour such a meeting, the Secretary-General shall convene the meeting under the auspices of the United Nations. Any amendment adopted by a majority of two thirds of the States Parties present and voting shall be submitted by the Secretary-General to the General Assembly of the United Nations for approval and thereafter to all States Parties for acceptance.

2. An amendment adopted and approved in accordance with paragraph 1 of this article shall enter into force on the thirtieth day after the number of instruments of acceptance deposited reaches two thirds of the number of States Parties at the date of adoption of the amendment. Thereafter, the amendment shall enter into force for any State Party on the thirtieth day following the deposit of its own instrument of acceptance. An amendment shall be binding only on those States Parties which have accepted it.

Article 16

A State Party may denounce the present Protocol by written notification to the Secretary-General of the United Nations. The denunciation shall become effective one year after the date of receipt of the notification by the Secretary-General.

Article 17

The text of the present Protocol shall be made available in accessible formats.

Article 18

The Arabic, Chinese, English, French, Russian and Spanish texts of the present Protocol shall be equally authentic.

IN WITNESS THEREOF the undersigned plenipotentiaries, being duly authorized thereto by their respective Governments, have signed the present Protocol.

Σύμβαση για τα Δικαιώματα των Ατόμων με Αναπηρία (ΑμεΑ)¹

Προοίμιο

Τα Κράτη Μέρη στην παρούσα Σύμβαση,

(α) Επικαλούμενα τις αρχές που διακηρύσσονται στο Χάρτη των Ηνωμένων Εθνών, που αναγνωρίζουν τηνεγγενή αξιοπρέπεια και αξία και τα ίσα και αναπαλλοτρίωτα δικαιώματα όλων τωνμελών της ανθρώπινης οικογένειας ως τη βάση της ελευθερίας, της δικαιοσύνης καιτης ειρήνης στον κόσμο,

(β) Αναγνωρίζοντας ότι τα Ηνωμένα Έθνη στην Οικουμενική Διακήρυξη Δικαιωμάτων του Ανθρώπου και σταΔιεθνή Σύμφωνα για τα Δικαιώματα του Ανθρώπου έχουν διακηρύξει και συμφωνήσειότι ο καθένας απολαμβάνει όλα τα δικαιώματα και τις ελευθερίες που ορίζονταισ'αυτά, χωρίς καμία διάκριση,

(γ) Επιβεβαιώνοντας την οικουμενικότητα, το αδιαίρετο, την αλληλεξάρτηση και την αλληλεπίδραση όλωντων δικαιωμάτων του ανθρώπου και θεμελιωδών ελευθεριών και την ανάγκη για ταΆτομα με Αναπηρία να τους εγγυώνται την πλήρη απόλαυση των δικαιωμάτων χωρίςδιάκριση,

(δ) Επικαλούμενα το Διεθνές Σύμφωνο για τα Οικονομικά, Κοινωνικά και Πολιτιστικά Δικαιώματα, τοΔιεθνές Σύμφωνο για τα Ατομικά και Πολιτικά Δικαιώματα, τη Διεθνή Σύμβαση γιατην Κατάργηση Πάσης Μορφής Φυλετικών Διακρίσεων, τη Σύμβαση για την Εξάλειψηόλων των μορφών Διακρίσεων κατά των Γυναικών, τη Σύμβαση κατά των Βασανιστηρίωνκαι άλλων τρόπων σκληρής, απάνθρωπης ή ταπεινωτικής μεταχείρισης ή τιμωρίας, τηΣύμβαση για τα Δικαιώματα του Παιδιού, και τη Διεθνή Σύμβαση για την Προστασίατων Δικαιωμάτων Όλων των Μεταναστών Εργαζομένων και των Μελών των Οικογενειώντους,

(ε) Αναγνωρίζονταςότι η αναπηρία είναι μια εξελισσόμενη έννοια και ότι απορρέει από τηναλληλεπίδραση μεταξύ ατόμων με βλάβη και διαταραχές συμπεριφοράς και εμπόδιαπου προέρχονται από το περιβάλλον τους, που δυσχεραίνουν την πλήρη καιαποτελεσματική συμμετοχή τους στην κοινωνία σε ίση βάση με τους άλλους,

(στ) Αναγνωρίζοντας τη σημασία των αρχών και των κατευθυντήριων πολιτικών που προβλέπονται στο Παγκόσμιο Πρόγραμμα Δράσης για τα ΑμεΑ και στους Πρότυπους Κανόνες για τηνΕξίσωση των Ευκαιριών των ΑμεΑ για την προώθηση, διαμόρφωση και αξιολόγηση των πολιτικών, σχεδίων, προγραμμάτων και δράσεων σε εθνικό, περιφερειακό καιπαγκόσμιο επίπεδο, για την περαιτέρω εξίσωση των ευκαιριών για τα ΑμεΑ,

- (ζ) Τονίζοντας τη σημασία για οριζόντια ενσωμάτωση των ζητημάτων αναπηρίας ως αναπόσπαστομέρος των σχετικών στρατηγικών της βιώσιμης ανάπτυξης,
- (η) Αναγνωρίζοντας, επίσης, ότι διάκριση κατά οποιουδήποτε ατόμου με βάση την αναπηρία είναι παραβίαση της εγγενούς αξιοπρέπειας και της αξίας της προσωπικότητας του ατόμου,
- (θ) Αναγνωρίζοντας περαιτέρω τη διαφορετικότητα των ΑμεΑ,
- (ι) Αναγνωρίζοντας την ανάγκη για την προώθηση και προστασία των δικαιωμάτων των ΑμεΑ, συμπεριλαμβανομένων και εκείνων που χρειάζονται εντατική υποστήριξη,
- (κ) Ανησυχώντας ότι, παρά τις διάφορες αυτές πράξεις και δεσμεύσεις, τα ΑμεΑ εξακολουθούν να αντιμετωπίζουν εμπόδια στη συμμετοχή τους ως ισότιμα μέλη της κοινωνίας και παραβιάσεις των ανθρωπίνων δικαιωμάτων τους σε όλα τα μέρη του κόσμου,
- (λ) Αναγνωρίζοντας τη σημασία της διεθνούς συνεργασίας για τη βελτίωση των συνθηκών διαβίωσης των ΑμεΑ σε κάθε κράτος, ειδικά στα αναπτυσσόμενα κράτη,
- (μ) Αναγνωρίζοντας τις αξιόλογες υπάρχουσες και δυνητικές συνεισφορές που έγιναν από ΑμεΑ για την εν γένει ευημερία και ποικιλομορφία των κοινοτήτων τους, και ότι η προαγωγή της πλήρους απόλαυσης των δικαιωμάτων των ΑμεΑ και των θεμελιωδών ελευθεριών και της πλήρους συμμετοχής των ΑμεΑ θα οδηγήσει στην έντονη αίσθηση ότι είναι ενταγμένα μέλη της κοινωνίας και σεσημαντικές προόδους στην ανθρώπινη, κοινωνική και οικονομική ανάπτυξη της κοινωνίας και την εξάλειψη της φτώχειας,
- (ν) Αναγνωρίζοντας το πόσο σημαντικό είναι για τα ΑμεΑ η ατομική αυτονομία και η ανεξαρτησία, συμπεριλαμβανομένης της ελευθερίας να κάνουν τις δικές τους επιλογές,
- (ξ) Θεωρώντας ότι τα ΑμεΑ θα πρέπει να έχουν την ευκαιρία να συμμετέχουν ενεργά στη διαδικασία λήψης αποφάσεων για τις πολιτικές και τα προγράμματα, συμπεριλαμβανομένων αυτών που τα αφορούν άμεσα,
- (ο) Εκφράζοντας την ανησυχία για τις δυσχερείς συνθήκες που τα ΑμεΑ αντιμετωπίζουν, υποκείμενα σε πολλαπλές ή βεβαρυμένες μορφές διάκρισης λόγω φυλής, χρώματος, φύλου, γλώσσας, θρησκείας, πολιτικής ή άλλης πεποίθησης, εθνικής, γηγενούς ή κοινωνικής καταγωγής, περιουσίας, γέννησης, ηλικίας, ή άλλης κοινωνικής κατάστασης,
- (π) Αναγνωρίζοντας ότι οι γυναίκες και τα κορίτσια με αναπηρία διατρέχουν συχνά μεγαλύτερο κίνδυνο εντός και εκτός του πλαισίου της βίας, βλάβης ή κακοποίησης, παραμέλησης ή αμελούς μεταχείρισης, κακομεταχείρισης ή εκμετάλλευσης,
- (ρ) Αναγνωρίζοντας ότι τα παιδιά με αναπηρία θα πρέπει να απολαμβάνουν πλήρως όλα τα δικαιώματα και τις θεμελιώδεις ελευθερίες σε ίση βάση με τα άλλα παιδιά, και επικαλούμενα τις υποχρεώσεις που έχουν ληφθεί προς αυτή την κατεύθυνση από τα Κράτη Μέρη στη Σύμβαση για τα Δικαιώματα του Παιδιού,

- (σ) Δίνοντας έμφαση στην ανάγκη ενσωμάτωσης του παράγοντα της ισότητας των δυο φύλων με κάθε δυνατή προσπάθεια για την προαγωγή της πλήρους απόλαυσης των δικαιωμάτων του ανθρώπου από τα ΑμεΑ,
- (τ) Υπογραμμίζοντας το γεγονός ότι η πλειοψηφία των ΑμεΑ ζουν σε συνθήκες φτώχειας, και αναγνωρίζοντας εν προκειμένω την κρίσιμη ανάγκη να εξεταστεί ο αρνητικός αντίκτυπος της ένδειας στα ΑμεΑ,
- (υ) Έχοντας υπόψη ότι οι συνθήκες ειρήνης και ασφάλειας βασισμένες στον πλήρη σεβασμό των σκοπών και αρχών που περιλαμβάνονται στο Χάρτη των Ηνωμένων Εθνών και ότι η παρατήρηση των εφαρμοζόμενων μέσων για τα δικαιώματα του ανθρώπου είναι απολύτως αναγκαία για την πλήρη προστασία των ΑμεΑ, ειδικά κατά τη διάρκεια των ενόπλων συρράξεων και της ξένης κατοχής,
- (φ) Αναγνωρίζοντας τη σημασία της προσβασιμότητας στο φυσικό, κοινωνικό, οικονομικό και πολιτιστικό περιβάλλον, στην υγεία και την εκπαίδευση και στην ενημέρωση και επικοινωνία, επιτρέποντας στα ΑμεΑ να απολαμβάνουν πλήρως όλων των δικαιωμάτων και θεμελιωδών ελευθεριών τους,
- (χ) Συνειδητοποιώντας ότι το άτομο, έχοντας υποχρεώσεις στα άλλα άτομα και στην κοινότητα στην οποία αυτός ή αυτή ανήκει, έχει ευθύνη να παλέψει για την προαγωγή και τήρηση των δικαιωμάτων που έχουν αναγνωρισθεί στις Θεμελιώδεις Πράξεις Δικαιωμάτων του Ανθρώπου,
- (ψ) Πεπεισμένα ότι η οικογένεια είναι η φυσική και θεμελιώδης μονάδα της κοινωνίας και ότι δικαιούται προστασίας από την κοινωνία και το κράτος, και ότι τα ΑμεΑ και τα μέλη των οικογενειών τους θα πρέπει να λαμβάνουν την απαραίτητη προστασία και αρωγή που να επιτρέπει στις οικογένειες να συνεισφέρουν ως προς την πλήρη και ισότιμη απόλαυση των δικαιωμάτων των ΑμεΑ,
- (ω) Πεπεισμένα ότι μια περιεκτική και ολοκληρωμένη διεθνής Σύμβαση για την προαγωγή και προστασία των δικαιωμάτων και αξιοπρέπειας των ΑμεΑ θα συνεισφέρει σημαντικά στην αποκατάσταση των έντονων κοινωνικών μειονεκτημάτων των ΑμεΑ και θα προωθήσει τη συμμετοχή τους στην ατομική, πολιτική, οικονομική, κοινωνική και πολιτιστική σφαίρα με ίσες ευκαιρίες, σ' αμφότερα αναπτυσσόμενα και αναπτυγμένα κράτη,
- Συμφώνησαν τα ακόλουθα:

Άρθρο 1 Σκοπός

Ο σκοπός της παρούσας Σύμβασης είναι η προαγωγή, προστασία και διασφάλιση της πλήρους και ισότιμης απόλαυσης όλων των δικαιωμάτων του ανθρώπου και των θεμελιωδών ελευθεριών από όλα τα ΑμεΑ και η προώθηση του σεβασμού της εγγενούς αξιοπρέπειας.

Στα ΑμεΑ συμπεριλαμβάνονται άτομα με μακροχρόνιες σωματικές, νοητικές, πνευματικές ή αισθητηριακές βλάβες, οι οποίες σε αλληλεπίδραση με διάφορα

εμπόδια δύνανται να παρεμποδίσουν την πλήρη και αποτελεσματική συμμετοχή τους στην κοινωνία σε ίση βάση με τους άλλους.

Άρθρο 2 Ορισμοί

Για τους σκοπούς της παρούσας Σύμβασης:

«**Επικοινωνία**» περιλαμβάνει γλώσσες, παράθεση του κειμένου, Braille, απτική επικοινωνία, μεγάλα τυπογραφικά στοιχεία, προσβάσιμα πολυμέσα, καθώς και γραπτές, ακουστικές, απλής/ευκολονόητης γλώσσας, human reader² και υποβοηθητικές και εναλλακτικές μεθόδους, μέσα και μορφές επικοινωνίας,

«**Γλώσσα**» περιλαμβάνει ομιλούμενες και νοηματικές γλώσσες και άλλα είδη μη-ομιλούμενων γλωσσών,

«**Διάκριση με βάση την αναπηρία**» σημαίνει οποιαδήποτε διάκριση, αποκλεισμός ή περιορισμός με βάση την αναπηρία που έχει σκοπό ή αποτέλεσμα την παρεμπόδιση ή ακύρωση της αναγνώρισης, απόλαυσης ή ενάσκησης, επί ίσοις όροις όλων των δικαιωμάτων και θεμελιωδών ελευθεριών σε πολιτικό, οικονομικό, κοινωνικό, πολιτιστικό, ατομικό ή οποιοδήποτε άλλο πεδίο. Περιλαμβάνει όλες τις μορφές διάκρισης, συμπεριλαμβανομένης της άρνησης εύλογης προσαρμογής,

«**Εύλογη προσαρμογή**» σημαίνει αναγκαία και κατάλληλη τροποποίηση και προσαρμογές οι οποίες δεν επιβάλλουν δυσανάλογο ή αδικαιολόγητο βάρος, όπου χρειάζεται σε μια ειδική περίπτωση, προκειμένου να διασφαλίσει στα ΑμεΑ την απόλαυση ή άσκηση σε ίση βάση με τους άλλους όλα τα δικαιώματα και τις θεμελιώδεις ελευθερίες,

«**Οικουμενικός σχεδιασμός**» σημαίνει το σχεδιασμό προϊόντων, περιβάλλοντος, προγραμμάτων και υπηρεσιών προκειμένου να είναι εύχρηστα από όλους τους ανθρώπους, στο μεγαλύτερο δυνατό βαθμό, χωρίς την ανάγκη για προσαρμογή ή εξειδικευμένο σχεδιασμό. Ο «οικουμενικός σχεδιασμός» δεν εξαιρεί το βοηθητικό εξοπλισμό για συγκεκριμένες ομάδες ΑμεΑ όπου αυτός χρειάζεται.

Άρθρο 3 Γενικές Αρχές

Οι αρχές της παρούσας Σύμβασης είναι:

- (α) σεβασμός για εγγενή αξιοπρέπεια, ατομική αυτονομία συμπεριλαμβανομένης της ελευθερίας να κάνει τις δικές του επιλογές, και ανεξαρτησία ατόμων,
- (β) μη-διάκριση,
- (γ) πλήρης και αποτελεσματική συμμετοχή και ένταξη στην κοινωνία,
- (δ) σεβασμός για τη διαφορετικότητα και την αποδοχή των ΑμεΑ ως μέρος της ανθρώπινης διαφορετικότητας / ποικιλομορφίας και ανθρωπότητας,
- (ε) ισότητα των ευκαιριών,
- (στ) δυνατότητα πρόσβασης,
- (ζ) ισότητα μεταξύ ανδρών και γυναικών,

(θ) σεβασμός για τις εξελισσόμενες δυνατότητες των παιδιών με αναπηρία και σεβασμός για το δικαίωμα των παιδιών με αναπηρία να διατηρήσουν την ταυτότητα τους.

Άρθρο 4 Γενικές Υποχρεώσεις

1. Τα Κράτη Μέρη αναλαμβάνουν την υποχρέωση να διασφαλίσουν και να προωθήσουν την πλήρη εφαρμογή των δικαιωμάτων του ανθρώπου και των θεμελιωδών ελευθεριών για όλα τα ΑμεΑ χωρίς καμία διάκριση με βάση την αναπηρία. Ως προς αυτό τα Κράτη Μέρη αναλαμβάνουν:

(α) Να υιοθετήσουν όλα τα κατάλληλα νομοθετικά, διοικητικά και άλλα μέτρα για την εφαρμογή των δικαιωμάτων που αναγνωρίζονται στην παρούσα Σύμβαση,

(β) Να λάβουν όλα τα κατάλληλα μέτρα, συμπεριλαμβανομένης νομοθεσίας, για να τροποποιήσουν ή να καταργήσουν υπάρχοντες νόμους, κανονισμούς, ήθη και έθιμα και πρακτικές που συνιστούν διάκριση κατά των ΑμεΑ,

(γ) Να λάβουν υπόψη την προστασία και την προαγωγή των δικαιωμάτων των ΑμεΑ σε όλες τις πολιτικές και προγράμματα,

(δ) Να απέχουν από την εμπλοκή οιασδήποτε πράξης δράσης ή πρακτικής που είναι ασυμβίβαστες με την παρούσα Σύμβαση και να διασφαλίσουν ότι οι δημόσιες αρχές και ιδρύματα λειτουργούν σύμφωνα με την παρούσα Σύμβαση,

(ε) Να λάβουν όλα τα κατάλληλα μέτρα για να εξαλείψουν τη διάκριση με βάση την αναπηρία από οποιοδήποτε άτομο, οργανισμό ή ιδιωτική επιχείρηση,

(στ) Να αναλάβουν ή να προωθήσουν έρευνα και ανάπτυξη οικουμενικά σχεδιασμένων αγαθών, υπηρεσιών, εξοπλισμού και εγκαταστάσεων, όπως ορίζεται στο άρθρο 2 της παρούσας Σύμβασης, η οποία απαιτεί την ελάχιστη δυνατή προσαρμογή και το μικρότερο δυνατό κόστος για την ικανοποίηση των ιδιαίτερων αναγκών ενός ΑμεΑ, να προωθήσουν τη διαθεσιμότητα και τη χρήση τους, και να προωθήσουν τον οικουμενικό σχεδιασμό στην ανάπτυξη προτύπων και κατευθυντηρίων γραμμών,

(ζ) Να αναλάβουν ή να προωθήσουν την έρευνα και ανάπτυξη νέων τεχνολογιών, καθώς και να προωθήσουν τη διαθεσιμότητα και τη χρήση τους, συμπεριλαμβανομένων των τεχνολογιών επικοινωνίας και πληροφορικής, των βοηθημάτων για την κινητικότητα, των συσκευών και των υποστηρικτικών τεχνολογιών, κατάλληλων για τα ΑμεΑ, δίνοντας προτεραιότητα στις τεχνολογίες σε ανεκτό κόστος,

(η) Να παρέχουν προσβάσιμη πληροφόρηση στα ΑμεΑ σχετικά με βοηθήματα για την κινητικότητα, τις συσκευές και τις υποστηρικτικές τεχνολογίες, συμπεριλαμβανομένων νέων τεχνολογιών, καθώς επίσης και άλλων μορφών βοήθειας, υποστηρικτικών υπηρεσιών και διευκολύνσεων,

(θ) Να προωθήσουν την εκπαίδευση επαγγελματιών και προσωπικού που εργάζεται μαζί με ΑμεΑ για τα δικαιώματα τα οποία αναγνωρίζονται στην παρούσα Σύμβαση, έτσι ώστε να παρέχουν με τον καλύτερο δυνατό τρόπο την υποστήριξη και τις υπηρεσίες οι οποίες διασφαλίζονται από τα δικαιώματα αυτά.

2. Όσον αφορά τα οικονομικά, κοινωνικά και πολιτιστικά δικαιώματα, κάθε Κράτος Μέρος υποχρεούται να λάβει μέτρα στο μέγιστο βαθμό των διαθέσιμων πόρων του, και όπου χρειάζεται, εντός του πλαισίου της διεθνούς συνεργασίας, με σκοπό την προοδευτική επίτευξη της πλήρους κατοχύρωσης αυτών των δικαιωμάτων, χωρίς προκατάληψη στις υποχρεώσεις που απορρέουν από την παρούσα Σύμβαση και οι οποίες είναι άμεσα εφαρμοστέες σύμφωνα με το διεθνές δίκαιο.

3. Κατά την ανάπτυξη και εφαρμογή της νομοθεσίας και πολιτικών για την εφαρμογή της παρούσας Σύμβασης, και σε άλλες διαδικασίες λήψης αποφάσεων που αφορούν ζητήματα σχετικά με ΑμεΑ, τα Κράτη Μέρη θα διεξάγουν στενές διαβουλεύσεις, έτσι ώστε να συμβουλευονται και να εμπλέκουν ενεργά τα ΑμεΑ, συμπεριλαμβανομένων παιδιών με αναπηρία, μέσω των αντιπροσωπευτικών τους οργανώσεων.

4. Η παρούσα Σύμβαση δεν θα επηρεάζει οποιεσδήποτε διατάξεις είναι περισσότερο αποτελεσματικές στην πραγμάτωση των δικαιωμάτων των ΑμεΑ και μπορεί να προβλέπονται στην εσωτερική έννομη τάξη του Κράτους Μέρους ή στους κανόνες του διεθνούς δικαίου που ισχύουν για αυτό το Κράτος. Δεν θα υπάρξει κανένας περιορισμός ή παρέκκλιση για τα δικαιώματα του ανθρώπου και τις θεμελιώδεις ελευθερίες που είναι αναγνωρισμένες ή ισχύουν σε κάθε Κράτος Μέρος της παρούσας Σύμβασης, σύμφωνα με τη νομοθεσία, τις συμβάσεις, τους κανονισμούς ή τα έθιμα με την πρόφαση ότι η παρούσα Σύμβαση δεν αναγνωρίζει τέτοια δικαιώματα ή ελευθερίες ή ότι τα αναγνωρίζει σε μικρότερο βαθμό.

5. Οι διατάξεις της παρούσας Σύμβασης επεκτείνονται σε όλα τα τμήματα των νομοσπονδιακών κρατών χωρίς περιορισμούς ή εξαιρέσεις.

Άρθρο 5 Ισότητα και Μη-Διάκριση

1. Τα Κράτη Μέρη αναγνωρίζουν ότι όλα τα άτομα είναι ίσα ενώπιον και σύμφωνα με το νόμο και έχουν δικαίωμα χωρίς διάκριση στην ίση προστασία και στα ίσα προνόμια όπως κατοχυρώνονται ή παρέχονται από το δίκαιο.

2. Τα Κράτη Μέρη απαγορεύουν όλες τις διακρίσεις λόγω αναπηρίας και εγγυώνται στα ΑμεΑ ίση και αποτελεσματική νομική προστασία έναντι κάθε είδους διάκρισης.

3. Για να προωθήσουν την ισότητα και να εξαλείψουν τη διάκριση, τα Κράτη Μέρη λαμβάνουν όλα τα κατάλληλα μέτρα για να εξασφαλίσουν την παροχή εύλογης προσαρμογής.

4. Συγκεκριμένα μέτρα τα οποία είναι απαραίτητα για να επιταχυνθεί ή να επιτευχθεί πραγματικότητα των ΑμεΑ δεν θεωρούνται ως διάκριση υπό τους όρους της παρούσας Σύμβασης.

Άρθρο 6 Γυναίκες με Αναπηρία

1. Τα Κράτη Μέρη αναγνωρίζουν ότι γυναίκες και κορίτσια με αναπηρία υπόκεινται σε πολλαπλή διάκριση, και ως προς αυτό λαμβάνουν μέτρα για να εξασφαλίσουν για αυτές την πλήρη και ίση απόλαση από αυτές, όλων των δικαιωμάτων του ανθρώπου και των θεμελιωδών ελευθεριών.

2. Τα Κράτη Μέρη λαμβάνουν όλα τα κατάλληλα μέτρα για να εξασφαλίσουν την πλήρη ανάπτυξη, πρόοδο και ενδυνάμωση των γυναικών, με σκοπό να τις εγγυηθούν την άσκηση και απόλαυση των δικαιωμάτων του ανθρώπου και των θεμελιωδών ελευθεριών που ορίζονται στην παρούσα Σύμβαση.

Άρθρο 7 Παιδιά με Αναπηρία

1. Τα Κράτη Μέρη λαμβάνουν όλα τα κατάλληλα μέτρα για να εξασφαλίσουν στα παιδιά με αναπηρία την πλήρη απόλαυση όλων των δικαιωμάτων του ανθρώπου και των θεμελιωδών ελευθεριών, σε ίση βάση με τα άλλα παιδιά.

2. Σε όλες τις δράσεις που αφορούν παιδιά με αναπηρία, πρέπει να λαμβάνεται πρωτίστως υπόψη το βέλτιστο συμφέρον του παιδιού.

3. Τα Κράτη Μέρη διασφαλίζουν ότι τα παιδιά με αναπηρία έχουν το δικαίωμα να εκφράζουν ελεύθερα τη γνώμη τους για όλα τα θέματα που τα αφορούν, σύμφωνα με την ηλικία τους και το βαθμό ωριμότητάς τους, σε ίση βάση με τα άλλα παιδιά, και τους παρέχεται η ανάλογη βοήθεια για την αναπηρία και την ηλικία τους, έτσι ώστε να πραγματοποιήσουν αυτό το δικαίωμα.

Άρθρο 8 Αφύπνιση της κοινωνίας

1. Τα Κράτη Μέρη αναλαμβάνουν να υιοθετήσουν άμεσα, αποτελεσματικά και κατάλληλα μέτρα:

(α) για την αφύπνιση της κοινωνίας, συμπεριλαμβανομένου και του επιπέδου της οικογένειας, σχετικά με τα ΑμεΑ, και να καλλιεργήσουν το σεβασμό για τα δικαιώματα και τη ναξιοπρέπεια των ΑμεΑ,

(β) για να καταπολεμήσουν στερεότυπα, προκαταλήψεις και επιβλαβείς πρακτικές σχετικά με τα ΑμεΑ, συμπεριλαμβανομένων και εκείνων που βασίζονται στο φύλο και στην ηλικία, σε όλους τους τομείς της ζωής.

(γ) για να προωθήσουν την αφύπνιση των δυνατοτήτων και των συνεισφορών των ΑμεΑ.

2. Τα μέτρα για την επίτευξη των ανωτέρω περιλαμβάνουν:

(α) Το σχεδιασμό και διατήρηση αποτελεσματικών εκστρατειών για την αφύπνιση του κοινού με σκοπό:

(i) να καλλιεργήσουν το αίσθημα της αποδοχής των δικαιωμάτων των ΑμεΑ,

- (ii) να προωθήσουν θετικές αντιλήψεις και μεγαλύτερη κοινωνική αφύπνιση προς τα ΑμεΑ,
 - (iii) να προωθήσουν τη αναγνώριση των δεξιοτήτων, προσόντων και ικανοτήτων των ΑμεΑ, και των συνεισφορών τους στο εργασιακό περιβάλλον και στην αγορά εργασίας,
- (β) Την υιοθέτηση, σε όλα τα επίπεδα του εκπαιδευτικού συστήματος, που θα συμπεριλαμβάνει όλα τα παιδιά από νεαρή ηλικία, μιας συμπεριφοράς σεβασμού για τα δικαιώματα των ΑμεΑ.
- (γ) Την ενθάρρυνση όλων των οργάνων των ΜΜΕ να προβάλλουν τα ΑμεΑ κατά τρόπο συνεπή προς το σκοπό της παρούσας Σύμβασης
- (δ) Την προώθηση εκπαιδευτικών προγραμμάτων αφύπνισης σχετικά με τα ΑμεΑ και τα δικαιώματά τους.

Άρθρο 9 Προσβασιμότητα

1. Για να επιτρέψουν στα ΑμεΑ να ζουν ανεξάρτητα και να συμμετέχουν πλήρως σε όλες τις πτυχές της ζωής, τα Κράτη Μέρη λαμβάνουν κατάλληλα μέτρα για να εξασφαλίσουν στα ΑμεΑ πρόσβαση, σε ίση βάση με τους άλλους, στο φυσικό περιβάλλον, στα μέσα μαζικής μεταφοράς, στην ενημέρωση και επικοινωνία, συμπεριλαμβανομένων τεχνολογιών και συστημάτων πληροφοριών, και σε άλλες εγκαταστάσεις και υπηρεσίες, που είναι ανοικτές ή παρέχονται στο κοινό, σε αστικές και αγροτικές περιοχές. Αυτά τα μέτρα τα οποία συμπεριλαμβάνουν την αναγνώριση και εξάλειψη των εμποδίων και των φραγμών στην προσβασιμότητα, ισχύουν μεταξύ άλλων, για:

- (α) Κτίρια, δρόμους, μέσα μαζικής μεταφοράς και άλλες εσωτερικές και εξωτερικές εγκαταστάσεις, συμπεριλαμβανομένων εγκαταστάσεων σε σχολεία, οικίες, νοσοκομεία και εργασιακό χώρο,
- (β) Ενημέρωση, επικοινωνίες και άλλες υπηρεσίες, συμπεριλαμβανομένων ηλεκτρονικών υπηρεσιών και υπηρεσιών έκτακτης ανάγκης.

2. Τα Κράτη Μέρη λαμβάνουν επίσης κατάλληλα μέτρα για:

- (α) να αναπτύξουν, να δημοσιοποιήσουν και να επιτηρήσουν την εφαρμογή των ελαχίστων προδιαγραφών και κατευθυντηρίων γραμμών για την προσβασιμότητα των εγκαταστάσεων και των υπηρεσιών που είναι ανοικτές ή παρέχονται στο κοινό,
- (β) να διασφαλίσουν ότι ιδιωτικοί φορείς που προσφέρουν εγκαταστάσεις και υπηρεσίες που είναι ανοικτές ή παρέχονται στο κοινό, λαμβάνουν υπόψη όλες τις πτυχές της προσβασιμότητας για τα ΑμεΑ,
- (γ) να παρέχουν εκπαίδευση στους εμπλεκόμενους φορείς για ζητήματα προσβασιμότητας που αντιμετωπίζουν τα ΑμεΑ,
- (δ) να παρέχουν σε κτίρια και άλλες εγκαταστάσεις, οι οποίες είναι ανοικτές στο κοινό, ενδείξεις σε γλώσσα Braille και σε ευανάγνωστες και ευκολονόητες μορφές,

(ε) να παρέχουν μορφές δια ζώσης βοήθειας και μεσαζόντων, συμπεριλαμβανομένων οδηγών, αναγνώστων και επαγγελματιών διερμηνέων της νοηματικής γλώσσας, για να διευκολύνουν την προσβασιμότητα σε κτίρια και άλλες εγκαταστάσεις που είναι ανοικτές στο κοινό,

(στ) να προωθήσουν άλλες κατάλληλες μορφές βοήθειας και υποστήριξης στα ΑμεΑ για να εξασφαλίσουν την πρόσβαση τους στην ενημέρωση,

(ζ) να προωθήσουν την πρόσβαση των ΑμεΑ σε νέες τεχνολογίες και συστήματα ενημέρωσης και επικοινωνιών, συμπεριλαμβανομένου του διαδικτύου (internet),

(η) να προωθήσουν το σχεδιασμό, ανάπτυξη, παραγωγή και διανομή των προσβάσιμων τεχνολογιών και συστημάτων ενημέρωσης και επικοινωνιών σε πρώιμο στάδιο, έτσι ώστε αυτές οι τεχνολογίες και τα συστήματα να γίνουν προσβάσιμα με ελάχιστο κόστος.

Άρθρο 10

Δικαίωμα στη ζωή

Τα Κράτη Μέρη επιβεβαιώνουν ότι κάθε ανθρώπινο ον έχει το εγγενές δικαίωμα στη ζωή και αναλαμβάνουν όλα τα απαραίτητα μέτρα για να εξασφαλίσουν στα ΑμεΑ την αποτελεσματική απόλαυση του δικαιώματος σε ίση βάση με τους άλλους.

Άρθρο 11 Καταστάσεις κινδύνου και ανθρωπιστικών κρίσεων

Τα Κράτη Μέρη λαμβάνουν, σύμφωνα με τις υποχρεώσεις τους από το διεθνές δίκαιο, συμπεριλαμβανομένου του διεθνούς ανθρωπιστικού δικαίου και του διεθνούς δικαίου δικαιωμάτων του ανθρώπου, όλα τα απαραίτητα μέτρα για να εξασφαλίσουν την προστασία και την ασφάλεια των ΑμεΑ σε καταστάσεις κινδύνου, συμπεριλαμβανομένων καταστάσεων ένοπλης σύρραξης, ανθρωπιστικών κρίσεων και την εμφάνιση φυσικών καταστροφών.

Άρθρο 12 Ισότητα αναγνώριση ενώπιον του νόμου

1. Τα Κράτη Μέρη επιβεβαιώνουν ότι τα ΑμεΑ έχουν το δικαίωμα να αναγνωρίζονται παντού ως πρόσωπα ενώπιον του νόμου.

2. Τα Κράτη Μέρη αναγνωρίζουν ότι τα ΑμεΑ απολαμβάνουν ικανότητα προς δικαιοπραξία σε ίση βάση με τους άλλους, σε όλες τις πτυχές της ζωής.

3. Τα Κράτη Μέρη λαμβάνουν κατάλληλα μέτρα για να παρέχουν πρόσβαση στα ΑμεΑ για την υποστήριξη την οποία πιθανώς να χρειάζονται, στην άσκηση της ικανότητας προς δικαιοπραξία.

4. Τα Κράτη Μέρη εξασφαλίζουν ότι όλα τα μέτρα που σχετίζονται με την άσκηση της ικανότητας προς δικαιοπραξία παρέχουν κατάλληλες και αποτελεσματικές εγγυήσεις για να αποτρέψουν τυχόν προσβολή σύμφωνα με το διεθνές δίκαιο δικαιωμάτων του ανθρώπου. Τέτοιες εγγυήσεις εξασφαλίζουν ότι τα μέτρα που σχετίζονται με την άσκηση της ικανότητας προς δικαιοπραξία σέβονται τα δικαιώματα, τη βούληση και τις προτιμήσεις του ατόμου, και δεν υπόκεινται σε

σύγκρουση συμφερόντων και σεανάρμοστη επιρροή, και είναι ανάλογα και προσαρμοσμένα στις περιστάσεις του ατόμου, εφαρμόζονται για το μικρότερο δυνατό χρονικό διάστημα και υπόκεινται σετακτική επιθεώρηση από μια αρμόδια, ανεξάρτητη και αμερόληπτη αρχή ή δικαστικόόργανο. Οι εγγυήσεις θα είναι ανάλογες με το βαθμό κατά τον οποίο τα μέτραεπηρεάζουν τα δικαιώματα και τα ενδιαφέροντα του ατόμου.

5. Σύμφωναμε τις διατάξεις αυτού του άρθρου, τα Κράτη Μέρη λαμβάνουν όλα τα κατάλληλα καιαποτελεσματικά μέτρα για να διασφαλίσουν το ισότιμο δικαίωμα των ΑμεΑ στην ιδιοκτησία ή να κληρονομούν περιουσία, στο να ελέγχουν τα δικά τους χρηματοοικονομικά ζητήματα και να έχουν ίση πρόσβαση στα τραπεζικά δάνεια, υποθήκες και άλλες μορφές χρηματοοικονομικής πίστωσης, και να εξασφαλίσουν ότι τα ΑμεΑ δεν στερούνται αυθαίρετα την ιδιοκτησία τους.

Άρθρο 13 Πρόσβαση στη δικαιοσύνη

1. Τα Κράτη Μέρη διασφαλίζουν στα ΑμεΑ την αποτελεσματική πρόσβαση στη δικαιοσύνη, σείση βάση με τους άλλους, συμπεριλαμβανομένης και της πρόβλεψης της κατάλληλης διαδικαστικής και ηλικιακής προσαρμογής, για να διευκολύνουν τον αποτελεσματικό ρόλο τους ως άμεσων και έμμεσων συμμετεχόντων, συμπεριλαμβανομένων και ως μαρτύρων, σε όλες τις νομικές διαδικασίες, συμπεριλαμβανομένων και των ανακριτικών και άλλων προκαταρκτικών σταδίων.

2. Για να εξασφαλιστεί η αποτελεσματική πρόσβαση των ΑμεΑ στη δικαιοσύνη, τα Κράτη Μέρη θα παρέχουν κατάλληλη εκπαίδευση σε όσους εργάζονται στον τομέα διοίκησης της δικαιοσύνης, συμπεριλαμβανομένης της αστυνομίας και του σωφρονιστικού προσωπικού.

Άρθρο 14 Ελευθερία και ασφάλεια τουπροσώπου

1. Τα Κράτη Μέρη διασφαλίζουν ότι τα ΑμεΑ, σε ίση βάση με τους άλλους:

- (α) απολαμβάνουν το δικαίωμα στην ελευθερία και ασφάλεια του ατόμου,
- (β) δεν στερούνται της ελευθερίας τους παράνομα ή αυθαίρετα, και ότι η οποιαδήποτε στέρηση της ελευθερίας είναι σύμφωνη με το νόμο, και ότι η ύπαρξη οποιασδήποτε αναπηρίας δεν δικαιολογεί σε καμία περίπτωση τη στέρηση της ελευθερίας.

2. Τα Κράτη Μέρη εξασφαλίζουν ότι αν τα ΑμεΑ στερούνται της ελευθερίας τους μέσω οποιασδήποτε διαδικασίας, θα δικαιούνται, σε ίση βάση με τους άλλους, εγγυήσεις σύμφωνα με το διεθνές δίκαιο δικαιωμάτων του ανθρώπου και θα αντιμετωπίζονται σύμφωνα με τους στόχους και τις αρχές αυτής της Σύμβασης, συμπεριλαμβανομένης διάταξης εύλογης προσαρμογής.

Άρθρο 15 Ελευθερία από βασανιστήρια ή σκληρή, απάνθρωπη ή ταπεινωτική μεταχείριση ή τιμωρία

1. Κανείς δεν υποβάλλεται σε βασανιστήρια ή σκληρή, απάνθρωπη ή ταπεινωτική μεταχείριση ή τιμωρία. Ειδικότερα, κανείς δεν υποβάλλεται χωρίς την ελεύθερη συγκατάθεση του/της σε ιατρικά ή επιστημονικά πειράματα.

2. Τα Κράτη Μέρη λαμβάνουν όλα τα αποτελεσματικά νομοθετικά, διοικητικά, δικαστικά ή άλλα μέτρα για να αποτρέψουν τα ΑμεΑ, σε ίση βάση με τους άλλους, από το να υποβάλλονται σε βασανιστήρια ή σκληρή, απάνθρωπη ή ταπεινωτική μεταχείριση ή τιμωρία

Άρθρο 16 Ελευθερία από εκμετάλλευση, βία και εξαπάτηση

1. Τα Κράτη Μέρη λαμβάνουν όλα τα κατάλληλα νομοθετικά, διοικητικά, κοινωνικά, εκπαιδευτικά και άλλα μέτρα για να προστατέψουν τα ΑμεΑ, τόσο εντός όσο και εκτός κατοικίας, από όλες τις μορφές εκμετάλλευσης, βίας και εξαπάτησης συμπεριλαμβανομένων των εκφάνσεων που βασίζεται το φύλο τους.

2. Τα Κράτη Μέρη λαμβάνουν όλα τα κατάλληλα μέτρα για την πρόληψη όλων των μορφών εκμετάλλευσης, βίας και κακοποίησης με την εξασφάλιση, εκτός των άλλων, κατάλληλων μορφών βοήθειας, που είναι φιλικά προσκείμενες στο φύλο και στην ηλικία, και υποστήριξης για ΑμεΑ και τις οικογένειες και τα άτομα που φροντίζουν τα ΑμεΑ. Στα μέτρα αυτά συμπεριλαμβάνεται και η παροχή πληροφοριών και εκπαίδευσης ως προς την αποφυγή, αναγνώριση και αναφορά περιστατικών εκμετάλλευσης, βίας και κακοποίησης. Τα Κράτη Μέρη διασφαλίζουν ότι οι υπηρεσίες προστασίας είναι φιλικά προσκείμενες στο φύλο και την αναπηρία.

3. Για την πρόληψη όλων των μορφών εκμετάλλευσης, βίας και κακοποίησης, τα Κράτη Μέρη διασφαλίζουν ότι όλες οι εγκαταστάσεις και τα προγράμματα που είναι σχεδιασμένα να εξυπηρετούν τα ΑμεΑ τελούν υπό αποτελεσματική εποπτεία από ανεξάρτητες αρχές.

4. Τα Κράτη Μέρη λαμβάνουν όλα τα κατάλληλα μέτρα για να διευκολύνουν τη σωματική, γνωστική και ψυχολογική ανάρρωση, αποκατάσταση και κοινωνική επανένταξη των ΑμεΑ που γίνονται θύματα κάθε μορφής εκμετάλλευσης, βίας και κακοποίησης, συμπεριλαμβανομένων και³ υπηρεσιών φροντίδας, όπως η ανάρρωση και η επανένταξη, που θα λαμβάνουν χώρα σε ένα περιβάλλον που ευνοεί την υγεία, την ευημερία, τον αυτοσεβασμό, την αξιοπρέπεια και την αυτονομία του ατόμου και λαμβάνει υπόψη τις συγκεκριμένες ανάγκες που απορρέουν λόγω φύλου και ηλικίας.

5. Τα Κράτη Μέρη εφαρμόζουν αποτελεσματική νομοθεσία και πρακτικές, και ειδικότερα νομοθεσία και πολιτικές που εστιάζουν στη γυναίκα και το παιδί, για να εξασφαλίσουν ότι περιστατικά εκμετάλλευσης, βίας και κακοποίησης κατά των ΑμεΑ θα γνωστοποιούνται, διερευνώνται και όπου απαραίτητο θα διώκονται ποινικά.

Άρθρο 17 Προστασία της ακεραιότητας του ατόμου

Κάθε ΑμεΑ έχει το δικαίωμα στο σεβασμό της φυσικής και διανοητικής του/της ακεραιότητας σε ίση βάση με τους άλλους.

Άρθρο 18 Ελευθερία μετακίνησης και ιθαγένειας

1. Τα Κράτη Μέρη αναγνωρίζουν τα δικαιώματα των ΑμεΑ στην ελευθερία μετακίνησης, στην ελευθερία επιλογής τόπου διαμονής και στην ιθαγένεια, σε ίση βάση με τους άλλους, συμπεριλαμβανομένης της διασφάλισης ότι τα ΑμεΑ:

(α) έχουν το δικαίωμα να αποκτήσουν και να αλλάξουν ιθαγένεια και δεν στερούνται της ιθαγένειας τους αυθαίρετα ή λόγω της αναπηρίας,

(β) δεν στερούνται λόγω της αναπηρίας της ικανότητας να αποκτούν, κατέχουν και να χρησιμοποιούν τεκμήρια της ιθαγένειας τους ή άλλα τεκμήρια που πιστοποιούν την ταυτότητα, ή να αξιοποιούν σχετικές διαδικασίες όπως τις μεταναστευτικές διαδικασίες, που μπορεί να είναι αναγκαίες για να διευκολύνουν την άσκηση του δικαιώματος της ελευθερίας κυκλοφορίας,

(γ) είναι ελεύθερα να φύγουν από οποιαδήποτε χώρα, συμπεριλαμβανομένης και της δικής τους,

(δ) δεν στερούνται, αυθαίρετα είτε λόγω της αναπηρίας, το δικαίωμα να εισέλθουν στη δική τους χώρα.

2. Τα παιδιά με αναπηρία εγγράφονται στο ληξιαρχείο αμέσως μετά την γέννηση τους και έχουν το δικαίωμα ονόματος από την ημέρα της γέννησης, το δικαίωμα να αποκτήσουν ιθαγένεια και, στο μέτρο του δυνατού, το δικαίωμα να γνωρίζουν τους γονείς τους και να ανατραφούν από αυτούς.

Άρθρο 19 Να ζουν ανεξάρτητα και να αποτελούν μέλη της κοινότητας

Τα Κράτη Μέρη στην παρούσα Σύμβαση αναγνωρίζουν το ισότιμο δικαίωμα όλων των ΑμεΑ να ζουν στην κοινότητα, με ίσες επιλογές με τους άλλους, και λαμβάνουν αποτελεσματικά και κατάλληλα μέτρα για να διευκολύνουν την πλήρη απόλαυση αυτού του δικαιώματος των ΑμεΑ και την πλήρη ένταξη και συμμετοχή τους στην κοινότητα, συμπεριλαμβανομένης της διασφάλισης ότι:

(α) τα ΑμεΑ έχουν τη δυνατότητα να επιλέγουν τον τόπο διαμονής και που και με ποιόν ζουν σε ίση βάση με τους άλλους και δεν υποχρεούνται να ζουν σε συγκεκριμένο καθεστώς διαμονής,

(β) τα ΑμεΑ έχουν πρόσβαση σε ένα φάσμα παροχής υπηρεσιών κατ' οίκον, υπηρεσιών στον τόπο διαμονής τους και άλλων υπηρεσιών υποστήριξης από την κοινότητα, συμπεριλαμβανομένης της προσωπικής βοήθειας που είναι απαραίτητη για την υποστήριξη της διαβίωσης και της ένταξης στην κοινότητα, και για την πρόληψη της απομόνωσης ή αποκλεισμού από την κοινότητα,

(γ) υπηρεσίες της κοινότητας και εγκαταστάσεις για τον ευρύτερο πληθυσμό είναι διαθέσιμες σε ίση βάση με τους άλλους στα ΑμεΑ και ανταποκρίνονται στις ανάγκες τους.

Άρθρο 20 Ατομική Κινητικότητα

Τα Κράτη Μέρη λαμβάνουν αποτελεσματικά μέτρα για να εξασφαλίσουν την ατομική κινητικότητα με τη μεγαλύτερη δυνατή ανεξαρτησία για τα ΑμεΑ, συμπεριλαμβάνοντας:

- (α) τη διευκόλυνση της ατομικής κινητικότητας των ΑμεΑ με τον τρόπο και στο χρόνο της επιλογής τους, και σε οικονομικά ανεκτό κόστος,
- (β) τη διευκόλυνση της πρόσβασης των ΑμεΑ σε ποιοτικά βοηθήματα για την κινητικότητα τους, σε συσκευές, υποστηρικτικές τεχνολογίες και μορφές έμψυχης βοήθειας και μεσαζόντων, συμπεριλαμβανομένης της δυνατότητας να είναι διαθέσιμοι σε οικονομικά ανεκτό κόστος,
- (γ) την παροχή εκπαίδευσης στα ΑμεΑ για να βελτιώσουν τις δεξιότητες κινητικότητας τους και στο εξειδικευμένο προσωπικό που συνεργάζεται με τα ΑμεΑ,
- (δ) την ενθάρρυνση των οντοτήτων που παράγουν βοηθήματα για την κινητικότητα, συσκευές και υποστηρικτικές τεχνολογίες, να λάβουν υπόψη όλες τις πτυχές της κινητικότητας των ΑμεΑ.

Άρθρο 21 Ελευθερία έκφρασης και γνώμης και πρόσβαση στην πληροφορία

Τα Κράτη Μέρη λαμβάνουν όλα τα κατάλληλα μέτρα για να εξασφαλίσουν ότι τα ΑμεΑ μπορούν να ασκούν το δικαίωμα στην ελευθερία έκφρασης και γνώμης, συμπεριλαμβανομένης και της ελευθερίας να αναζητούν, να λαμβάνουν και να μεταδίδουν πληροφορίες και ιδέες σε ίση βάση με τους άλλους και μέσω όλων των ειδών επικοινωνίας της επιλογής τους, όπως ορίζονται στο άρθρο 2 της παρούσας Σύμβασης, συμπεριλαμβανομένου και του να:

- (α) παρέχουν στα ΑμεΑ πληροφόρηση, που προορίζεται για το ευρύτερο κοινό, σε προσβάσιμες μορφές και τεχνολογίες κατάλληλες για διαφορετικά είδη αναπηρίας εν ευθέτω χρόνο και χωρίς πρόσθετο κόστος.
- (β) αποδέχονται και να διευκολύνουν τη χρήση των νοηματικών γλωσσών, Braille, βοηθητικής και εναλλακτικής επικοινωνίας, και όλων των άλλων προσβάσιμων μέσων, μεθόδων και μορφών επικοινωνίας της επιλογής των ΑμεΑ σε επίσημες συνδιαλλαγές.
- (γ) προτρέπουν ιδιωτικούς παράγοντες που παρέχουν υπηρεσίες στο ευρύτερο κοινό, συμπεριλαμβανομένου και μέσω του διαδικτύου, να παρέχουν πληροφορίες και υπηρεσίες στα ΑμεΑ σε προσβάσιμες και εύχρηστες μορφές,
- (δ) ενθαρρύνουν τα ΜΜΕ συμπεριλαμβανομένων των παροχών υπηρεσιών μέσω του διαδικτύου, για να κάνουν τις υπηρεσίες τους προσβάσιμες στα ΑμεΑ,
- (ε) αναγνωρίζουν και προωθήσουν τη χρήση των νοηματικών γλωσσών.

Άρθρο 22 Σεβασμός της ιδιωτικής ζωής

1. Κανένα ΑμεΑ, ανεξαρτήτως τύπου διαμονής ή καθεστώτος διαβίωσης, δεν θα υπόκειται σε αυθαίρετη ή παράνομη επέμβαση στην ιδιωτική του ζωή, κατοικία, ή

αλληλογραφία ή άλλες μορφές επικοινωνίας ή δεν θα υπόκειται σε παράνομες προσβολές της τιμής του και της φήμης του. Τα ΑμεΑ έχουν το δικαίωμα της προστασίας από το νόμο σε κάθε τέτοια επέμβαση ή προσβολή.

2. Τα Κράτη Μέρη προστατεύουν τα προσωπικά δεδομένα και τις πληροφορίες υγείας και επανένταξης των ΑμεΑ, σε ίση βάση με τους άλλους.

Άρθρο 23 Σεβασμός για την οικία και την οικογένεια

1. Τα Κράτη Μέρη λαμβάνουν αποτελεσματικά και κατάλληλα μέτρα για να εξαλείψουν τη διάκριση κατά των ΑμεΑ σε όλα τα θέματα σχετικά με το γάμο, την οικογένεια, την πατρότητα/ μητρότητα και τις συναναστροφές, σε ίση βάση με τους άλλους, έτσι ώστε να εξασφαλίσουν ότι:

(α) αναγνωρίζεται το δικαίωμα των ΑμεΑ που είναι σε ηλικία γάμου να παντρεύονται και να δημιουργούν οικογένεια, εφόσον υπάρχει ελεύθερη και πλήρης συγκατάθεση των συζύγων,

(β) αναγνωρίζονται τα δικαιώματα των ΑμεΑ να αποφασίζουν ελεύθερα και υπεύθυνα για τον αριθμό των παιδιών που θα αποκτήσουν και το χρονικό διάστημα κατά το οποίο θα τα αποκτήσουν και να έχουν πρόσβαση σε ηλικιακά κατάλληλη πληροφόρηση και σε εκπαίδευση για την αναπαραγωγή και τον οικογενειακό προγραμματισμό, και ότι τους παρέχονται τα απαραίτητα μέσα για να διευκολύνουν την άσκηση των δικαιωμάτων αυτών,

(γ) τα ΑμεΑ, συμπεριλαμβανομένων των παιδιών, διατηρούν την ικανότητα αναπαραγωγής σε ίση βάση με τους άλλους.

2. Τα Κράτη Μέρη εξασφαλίζουν τα δικαιώματα και τις υποχρεώσεις των ΑμεΑ, όσον αφορά την κηδεμονία, τη δικαστική συμπαράσταση, την υιοθεσία των παιδιών ή συναφών ιδρυμάτων, όπου αυτές οι έννοιες υπάρχουν στην εθνική νομοθεσία. Σε όλες αυτές τις περιπτώσεις το συμφέρον των παιδιών θα είναι κυρίαρχο. Τα Κράτη Μέρη προσφέρουν την κατάλληλη υποστήριξη στα ΑμεΑ κατά την εκπλήρωση των υποχρεώσεων ανατροφής των παιδιών.

3. Τα Κράτη Μέρη εξασφαλίζουν ότι τα παιδιά με αναπηρία έχουν ίσα δικαιώματα όσον αφορά το δικαίωμα του σεβασμού στην οικογενειακή ζωή. Με σκοπό να πραγματώσουν τα δικαιώματα αυτά και την πρόληψη της καταπίεσης, της εγκατάλειψης, της παραμέλησης και της περιθωριοποίησης των παιδιών με αναπηρία, τα Κράτη Μέρη αναλαμβάνουν να παρέχουν έγκαιρη και περιεκτική πληροφόρηση, υπηρεσίες και υποστήριξη στα παιδιά με αναπηρία και στις οικογένειες τους.

4. Τα Κράτη Μέρη εξασφαλίζουν ότι το παιδί δεν θα αποχωρίζεται από τους γονείς του παρά τη θέληση του, εκτός αν οι αρμόδιες αρχές αποφασίσουν με την επιφύλαξη δικαστικής αναθεώρησης και σύμφωνα με το εφαρμοστέο δίκαιο και διαδικασίες, ότι ο χωρισμός αυτός είναι απαραίτητος για το συμφέρον του

παιδιού. Σε καμία περίπτωση κανένα παιδί δεν θα χωριστεί από τους γονείς του βάσει της αναπηρίας, είτε του παιδιού, είτε του ενός, είτε και των δύο γονέων.

5. Τα Κράτη Μέρη αναλαμβάνουν, όπου η οικογένεια αδυνατεί να φροντίσει για το παιδί με αναπηρία, να παρέχουν με κάθε μέσο εναλλακτική φροντίδα εντός της ευρύτερης οικογένειας και όπου δεν είναι δυνατόν να συμβεί αυτό, εντός της κοινότητας και πάλι σε οικογενειακό σχηματισμό.

Άρθρο 24 Εκπαίδευση

1. Τα Κράτη Μέρη αναγνωρίζουν το δικαίωμα των ΑμεΑ στην εκπαίδευση. Με σκοπό να πραγματοποιήσουν το δικαίωμα αυτό χωρίς διάκριση και βάσει των ίσων ευκαιριών, τα Κράτη Μέρη εξασφαλίζουν ένα σύστημα ενταξιακής εκπαίδευσης σε όλα τα επίπεδα και δια βίου μάθηση που αποσκοπεί:

(α) στην πλήρη ανάπτυξη των ανθρώπινων δυνατοτήτων και την αίσθηση αξιοπρέπειας και αυτοεκτίμησης, και την ενίσχυση του σεβασμού για τα δικαιώματα του ανθρώπου, τις θεμελιώδεις ελευθερίες και την ανθρώπινη ποικιλομορφία,

(β) την ανάπτυξη της προσωπικότητας, των ταλέντων και της δημιουργικότητας των ΑμεΑ, όπως επίσης και των διανοητικών και σωματικών ικανοτήτων, στο μέγιστο βαθμό,

(γ) στη διευκόλυνση των ΑμεΑ προκειμένου να συμμετέχουν αποτελεσματικά σε μια ελεύθερη κοινωνία.

2. Για την πραγματοποίηση αυτού του δικαιώματος, τα Κράτη Μέρη εξασφαλίζουν ότι:

(α) τα ΑμεΑ δεν αποκλείονται από το γενικό εκπαιδευτικό σύστημα λόγω της αναπηρίας, και ότι τα παιδιά με αναπηρία δεν αποκλείονται από τη δωρεάν και υποχρεωτική πρωτοβάθμια εκπαίδευση, ή τη δευτεροβάθμια εκπαίδευση, λόγω της αναπηρίας,

(β) τα ΑμεΑ μπορούν να έχουν πρόσβαση σε μια ενταξιακή, ποιοτική και δωρεάν πρωτοβάθμια εκπαίδευση και δευτεροβάθμια εκπαίδευση, σε ίση βάση με τους άλλους, στις κοινότητες στις οποίες ζουν,

(γ) παρέχεται εύλογη προσαρμογή των αναγκών του ατόμου,

(δ) τα ΑμεΑ θα λαμβάνουν την υποστήριξη που απαιτείται, εντός του γενικού εκπαιδευτικού συστήματος, για να διευκολύνουν την αποτελεσματική τους εκπαίδευση,

(ε) αποτελεσματικά εξατομικευμένα μέτρα υποστήριξης παρέχονται σε περιβάλλοντα που μεγιστοποιούν την ακαδημαϊκή και κοινωνική ανάπτυξη, σύμφωνα με το σκοπό της πλήρους ένταξης.

3. Τα Κράτη Μέρη διευκολύνουν τα ΑμεΑ να αποκτήσουν δεξιότητες τόσο ως προς το πως θα διάγουν τη ζωή τους, όσον και ως προς την κοινωνική ανάπτυξη τους για να διευκολύνουν την πλήρη και ίση συμμετοχή τους στην εκπαίδευση και

ως μέλη της κοινωνίας. Γι' αυτό, τα Κράτη Μέρη λαμβάνουν τα κατάλληλα μέτρα, συμπεριλαμβανομένων:

(α) διευκόλυνση της εκμάθησης Braille, των εναλλακτικών κειμένων, βοηθητικών και εναλλακτικών μεθόδων, μέσων και μορφών επικοινωνίας και προσανατολισμού και κινητικών δεξιοτήτων, και διευκόλυνσης της υποστήριξης και της καθοδήγησης από/προς άτομα/ομάδες σχετικές με την αναπηρία,

(β) διευκόλυνση της εκμάθησης της νοηματικής γλώσσας και της προώθησης της γλωσσικής ταυτότητας της κοινότητας των κωφών,

(γ) διασφάλιση ότι η εκπαίδευση των ατόμων και συγκεκριμένα των παιδιών που είναι τυφλά, κωφά ή κωφώτυφλα, παρέχεται στις πιο κατάλληλες γλώσσες και μεθόδους και μέσα επικοινωνίας για το άτομο, και σε περιβάλλον που μεγιστοποιεί την ακαδημαϊκή και κοινωνική ανάπτυξη.

4. Για να βοηθήσουν στη διασφάλιση της πραγματοποίησης αυτού του δικαιώματος, τα Κράτη Μέρη λαμβάνουν κατάλληλα μέτρα για την πρόσληψη δασκάλων, συμπεριλαμβανομένων και δασκάλων με αναπηρία, οι οποίοι είναι ειδικευμένοι στην νοηματική γλώσσα και/ή στην γλώσσα Braille, και για την εκπαίδευση επαγγελματιών και προσωπικού οι οποίοι εργάζονται σε όλες τις βαθμίδες της εκπαίδευσης. Τέτοια εκπαίδευση ενσωματώνει την ευαισθησία για θέματα αναπηρίας και τη χρήση κατάλληλων βοηθητικών και εναλλακτικών μεθόδων, μέσων και μορφών επικοινωνίας, εκπαιδευτικών τεχνικών και υλικού για υποστήριξη των ΑμεΑ.

5. Τα Κράτη Μέρη διασφαλίζουν ότι τα ΑμεΑ έχουν τη δυνατότητα να έχουν πρόσβαση στη γενική τριτοβάθμια εκπαίδευση, στην τεχνική επαγγελματική εκπαίδευση, στην ενήλικη εκπαίδευση και στη δια βίου μάθηση χωρίς διάκριση και σε ίση βάση με τους άλλους. Ως προς αυτό, τα Κράτη Μέρη διασφαλίζουν την παροχή εύλογης προσαρμογής στα ΑμεΑ.

Άρθρο 25 Υγεία

Τα Κράτη Μέρη αναγνωρίζουν το δικαίωμα των ΑμεΑ στην απόλαυση του υψηλότερου προσδοκώμενου προτύπου υγείας χωρίς διάκριση με βάση την αναπηρία. Τα Κράτη Μέρη λαμβάνουν όλα τα κατάλληλα μέτρα για να εξασφαλίσουν την πρόσβαση των ΑμεΑ σε υπηρεσίες υγείας που είναι φιλικά προσκείμενες στις διακρίσεις των δύο φύλων, συμπεριλαμβανομένης της αποκατάστασης που σχετίζεται με την υγεία. Συγκεκριμένα, τα Κράτη Μέρη:

(α) παρέχουν στα ΑμεΑ στο ίδιο εύρος, ποιότητα και επίπεδο, δωρεάν ή ανεκτού κόστους παροχές υγείας και προγράμματα σε ίση βάση με τους άλλους, ειδικά στον τομέα υγείας που σχετίζεται με την σεξουαλική ζωή και στην αποκατάσταση της υγείας για την αναπαραγωγή και με προγράμματα σχεδιασμένα βάσει του πληθυσμού για την δημόσια υγεία,

- (β) παρέχουν στα ΑμεΑ τις υπηρεσίες υγείας που είναι απαραίτητες ειδικά για τις αναπηρίες τους, συμπεριλαμβανομένης και της πρώιμης αναγνώρισης και επέμβασης όταν είναι απαραίτητο, και υπηρεσίες σχεδιασμένες να ελαχιστοποιούν και να αποτρέπουν περαιτέρω αναπηρίες συμπεριλαμβανομένων των παιδιών και των ηλικιωμένων,
- (γ) παρέχουν αυτές τις υπηρεσίες υγείας, όσο το δυνατόν πλησιέστερα στις κοινότητες των ενδιαφερομένων, συμπεριλαμβανομένων και των αγροτικών περιοχών,
- (δ) απαιτούν από επαγγελματίες υγείας να παρέχουν περίθαλψη ίδιας ποιότητας στα ΑμεΑ όπως και στα άλλα άτομα, και με βάση την ελεύθερη και ενημερωμένη συναίνεση μέσω της πληροφόρησης για τα δικαιώματα του ανθρώπου, την αξιοπρέπεια, την αυτονομία και τις ανάγκες των ΑμεΑ μέσω της εκπαίδευσης και της διακήρυξης ηθικών προτύπων για την δημόσια και ιδιωτική περίθαλψη,
- (ε) απαγορεύουν τη διάκριση κατά των ΑμεΑ όταν τους παρέχεται ασφάλεια υγείας, και ασφάλεια ζωής, όπου τέτοια ασφάλεια προβλέπεται από το εθνικό δίκαιο, η οποία θα πρέπει να παρέχεται με δίκαιο και λογικό τρόπο,
- (στ) προλαμβάνουν τη διακρίνουσα άρνηση περίθαλψης ή υπηρεσιών υγείας ή τροφής και υγρών λόγω της αναπηρίας.

Άρθρο 26 Ενίσχυση των ικανοτήτων και αποκατάσταση

1. Τα Κράτη Μέρη λαμβάνουν αποτελεσματικά και κατάλληλα μέτρα, συμπεριλαμβανομένης και της υποστήριξης και της καθοδήγησης σε άτομα/ομάδες σχετικές με την αναπηρία, για να διευκολύνουν τα ΑμεΑ να αποκτήσουν και να διατηρήσουν τη μέγιστη ανεξαρτησία, πλήρη σωματική, διανοητική, κοινωνική και επαγγελματική ικανότητα, και την πλήρη αποκατάσταση και συμμετοχή σε όλες τις πτυχές της ζωής. Ως προς αυτό τα Κράτη Μέρη οργανώνουν, ενδυναμώνουν και επεκτείνουν περιεκτικές υπηρεσίες και προγράμματα ένταξης και αποκατάστασης, ειδικά στους τομείς υγείας, απασχόλησης, εκπαίδευσης και κοινωνικών υπηρεσιών, κατά τέτοιο τρόπο, ώστε οι υπηρεσίες και τα προγράμματα:

- (α) να ξεκινούν όσο το δυνατόν νωρίτερα, και να βασίζονται σε πολύ πειθαρχική αξιολόγηση των αναγκών και των δυνατοτήτων του ατόμου,
- (β) να υποστηρίζουν τη συμμετοχή και την ένταξη στην κοινότητα και σε όλες τις εκφάνσεις της κοινωνίας, να είναι εθελοντικά και διαθέσιμα στα ΑμεΑ όσο το δυνατόν πλησιέστερα στις κοινότητες τους, συμπεριλαμβανομένων και αγροτικών περιοχών.

2. Τα Κράτη Μέρη προωθούν την ανάπτυξη αρχικής και διαρκούς εκπαίδευσης επαγγελματιών και προσωπικού που απασχολείται σε υπηρεσίες ένταξης και αποκατάστασης.

3. Τα Κράτη Μέρη προωθούν τη διαθεσιμότητα, γνώση και χρήση βοηθητικών συσκευών και τεχνολογιών, σχεδιασμένα για ΑμεΑ, σχετικά με την ένταξη και την αποκατάσταση.

Άρθρο 27 Εργασία και Απασχόληση

1. Τα Κράτη Μέρη αναγνωρίζουν το δικαίωμα των ΑμεΑ στην εργασία, σε ίση βάση με τους άλλους. Αυτό συμπεριλαμβάνει το δικαίωμα στη δυνατότητα να ζήσουν από την εργασία που έχουν επιλέξει με ελεύθερη βούληση ή για την οποία έχουν γίνει αποδεκτά στην αγορά εργασίας και σε περιβάλλον απασχόλησης που είναι ανοικτό, έχει τις προδιαγραφές για ένταξη και είναι προσβάσιμο στα ΑμεΑ. Τα Κράτη Μέρη διασφαλίζουν και προωθούν την πραγματοποίηση του δικαιώματος στην εργασία, συμπεριλαμβανομένων και εκείνων που αποκτούν αναπηρία κατά τη διάρκεια της εργασιακής απασχόλησης, λαμβάνοντας κατάλληλα μέτρα, συμπεριλαμβανομένης της νομοθεσίας, μεταξύ άλλων:

(α) απαγορεύουν τη διάκριση βάσει αναπηρίας σε σχέση με όλα τα ζητήματα που αφορούν όλες τις μορφές της απασχόλησης, συμπεριλαμβανομένων των συνθηκών επάνδρωσης, πρόσληψης και απασχόλησης, συνέχειας της απασχόλησης, επαγγελματικής ανέλιξης και ασφαλών και υγιεινών συνθηκών εργασίας,

(β) προστατεύουν τα δικαιώματα των ΑμεΑ, σε ίση βάση με τους άλλους, για δίκαιες και ευνοϊκές συνθήκες εργασίας, συμπεριλαμβανομένων των ίσων ευκαιριών και της ίσης αποζημίωσης για την εργασία ίσης αξίας, για ασφαλείς και υγιεινές συνθήκες εργασίας, συμπεριλαμβανομένης της προστασίας από παρενόχληση και για αποκατάσταση παραπόνων,

(γ) διασφαλίζουν ότι τα ΑμεΑ μπορούν να ασκήσουν τα εργατικά και συνδικαλιστικά τους δικαιώματα σε ίση βάση με τους άλλους,

(δ) διευκολύνουν τα ΑμεΑ να έχουν αποτελεσματική πρόσβαση σε γενικά τεχνικά και επαγγελματικού προσανατολισμού προγράμματα, σε υπηρεσίες εύρεσης εργασίας και σε επαγγελματική κατάρτιση και συνεχή εκπαίδευση,

(ε) προωθούν δυνατότητες απασχόλησης και επαγγελματικής ανέλιξης για τα ΑμεΑ στην αγορά εργασίας, όπως και βοήθεια στην εύρεση, απόκτηση, διατήρηση και επιστροφή στην απασχόληση,

(στ) προωθούν δυνατότητες για αυτοαπασχόληση, επιχειρηματικότητα, ανάπτυξη συνεργασίας και ξεκίνημα επιχείρησης,

(ζ) απασχολούν ΑμεΑ στο δημόσιο τομέα,

(η) προωθούν την απασχόληση των ΑμεΑ στον ιδιωτικό τομέα μέσω κατάλληλων πολιτικών και μέτρων που μπορούν να συμπεριλαμβάνουν προγράμματα θετικής δράσης, πρωτοβουλίες και άλλα μέτρα,

(ι) διασφαλίζουν ότι εύλογη προσαρμογή παρέχεται στα ΑμεΑ στο χώρο εργασίας,

(κ) προωθούν την απόκτηση επαγγελματικής εμπειρίας από τα ΑμεΑ στην ανοικτή αγορά εργασίας,

(λ) προωθούν προγράμματα επαγγελματικής επανένταξης, διατήρησης της εργασίας και επιστροφής στην εργασία για τα ΑμεΑ.

2. Τα Κράτη Μέρη διασφαλίζουν ότι τα ΑμεΑ δεν τελούν υπό κατάσταση δουλείας ή καταναγκαστικής εργασίας και προστατεύονται σε ίση βάση με τους άλλους από την καταναγκαστική εργασία.

Άρθρο 28 Ικανοποιητικό επίπεδο διαβίωσης και κοινωνική προστασία

1. Τα Κράτη Μέρη αναγνωρίζουν το δικαίωμα των ΑμεΑ για ένα ικανοποιητικό επίπεδο διαβίωσης για τα ίδια και τις οικογένειες τους, συμπεριλαμβανομένης της ικανοποιητικής διατροφής, ενδυμασίας και στέγασης, συγχρόνως δε και το δικαίωμα της συνεχούς βελτίωσης των συνθηκών διαβίωσης τους, και λαμβάνουν τα κατάλληλα μέτρα για την προστασία και την προώθηση αυτού του δικαιώματος χωρίς διάκριση λόγω της αναπηρίας.

2. Τα Κράτη Μέρη αναγνωρίζουν το δικαίωμα των ΑμεΑ στην κοινωνική προστασία και στην απόλαυση του δικαιώματος αυτού χωρίς διάκριση λόγω της αναπηρίας και λαμβάνουν κατάλληλα μέτρα για να εγγυηθούν και να προωθήσουν το δικαίωμα αυτό, συμπεριλαμβανομένων μέτρων για:

(α) να εξασφαλίσουν ίση πρόσβαση των ΑμεΑ σε υπηρεσίες παροχής πόσιμου νερού και να εξασφαλίσουν πρόσβαση σε κατάλληλες και οικονομικά ανεκτές υπηρεσίες, εξοπλισμό και άλλη βοήθεια για σχετικές με την αναπηρία ανάγκες,

(β) να διασφαλίσουν την πρόσβαση των ΑμεΑ, και συγκεκριμένα γυναικών και κοριτσιών με αναπηρία και ηλικιωμένων ατόμων με αναπηρία, στα προγράμματα κοινωνικής προστασίας και προγράμματα εξάλειψης φτώχειας,

(γ) να διασφαλίσουν πρόσβαση των ΑμεΑ και των οικογενειών τους, που ζουν σε συνθήκες φτώχειας, σε βοήθεια από το κράτος, όσον αφορά τις σχετικές με την αναπηρία δαπάνες, συμπεριλαμβανομένης επαρκούς εκπαίδευσης, συμβουλευτικής, οικονομικής βοήθειας και φροντίδα ανάπαυλας,

(δ) να διασφαλίσουν πρόσβαση των ΑμεΑ σε κρατικά προγράμματα στέγασης,

(ε) να διασφαλίσουν ίση πρόσβαση των ΑμεΑ σε συνταξιοδοτικά επιδόματα και προγράμματα.

Άρθρο 29 Συμμετοχή στον πολιτικό και δημόσιο βίο

Τα Κράτη Μέρη εγγυώνται στα ΑμεΑ πολιτικά δικαιώματα και τη δυνατότητα να τα απολαμβάνουν σε ίση βάση με τους άλλους και αναλαμβάνουν την υποχρέωση:

(α) να εξασφαλίζουν ότι τα ΑμεΑ μπορούν να συμμετέχουν αποτελεσματικά και πλήρως στον πολιτικό και δημόσιο βίο σε ίση βάση με

τους άλλους, άμεσα ή μέσω εκπροσώπων που έχουν επιλέξει με ελεύθερη βούληση, συμπεριλαμβανομένου του δικαιώματος και της δυνατότητας των ΑμεΑ να εκλέγουν και να εκλέγονται, μεταξύ άλλων:

- (i) εξασφαλίζοντας ότι οι εκλογικές διαδικασίες, οι εγκαταστάσεις και τα υλικά είναι κατάλληλα, προσβάσιμα, ευκολονόητα και εύχρηστα,
- (ii) προστατεύοντας το δικαίωμα των ΑμεΑ να ψηφίζουν με μυστική ψήφο στις εκλογές και σε δημοψηφίσματα χωρίς εκφοβισμό, και να θέτουν υποψηφιότητα σε εκλογές, να υπηρετούν αποτελεσματικά το πολιτικό αξίωμα και να επιτελούν όλες τις λειτουργίες σε όλα τα κυβερνητικά επίπεδα, διευκολύνοντας τη χρήση βοηθητικών και νέων τεχνολογιών, όπου αυτό κρίνεται απαραίτητο,
- (iii) εγγυόμενα την ελεύθερη έκφραση βούλησης των ΑμεΑ ως εκλεκτόρων, και ως προς αυτό όπου είναι απαραίτητο, κατόπιν δικού τους αιτήματος, με το να επιτρέπεται η βοήθεια στην ψήφο από ένα άτομο δικής τους επιλογής.

(β) προωθούν ενεργά ένα περιβάλλον εντός του οποίου τα ΑμεΑ θα μπορούν να συμμετέχουν αποτελεσματικά και πλήρως στη διεξαγωγή των δημοσίων θεμάτων, χωρίς διάκριση και σε ίση βάση με τους άλλους, και να ενθαρρύνουν τη συμμετοχή τους στο δημόσιο βίο, συμπεριλαμβανομένων:

- (i) της συμμετοχής σε μη κυβερνητικές οργανώσεις και συνδέσμους που έχουν σχέση με το δημόσιο και πολιτικό βίο της χώρας, καθώς και στις δραστηριότητες και τη διοίκηση των πολιτικών κομμάτων,
- (ii) του σχηματισμού οργανώσεων για τα ΑμεΑ και της προσχώρησης τους σε αυτές, για να αντιπροσωπεύουν τα ΑμεΑ σε διεθνές, εθνικό, περιφερειακό και τοπικό επίπεδο.

Άρθρο 30 Συμμετοχή στην πολιτιστική ζωή, την ψυχαγωγία, τον ελεύθερο χρόνο και τον αθλητισμό

1. Τα Κράτη Μέρη αναγνωρίζουν το δικαίωμα των ΑμεΑ να συμμετέχουν, σε ίση βάση με τους άλλους, στην πολιτιστική ζωή και να λαμβάνουν τα απαραίτητα μέτρα για να διασφαλίσουν ότι τα ΑμεΑ:

- (α) απολαμβάνουν την πρόσβαση στο πολιτιστικό υλικό σε προσβάσιμες μορφές,
- (β) απολαμβάνουν την πρόσβαση στα τηλεοπτικά προγράμματα, σε ταινίες, στο θέατρο και σε άλλες πολιτιστικές δραστηριότητες σε προσβάσιμες μορφές,
- (γ) απολαμβάνουν την πρόσβαση σε τόπους πολιτιστικών παραστάσεων ή υπηρεσιών, όπως θέατρα, μουσεία, κινηματογράφοι, βιβλιοθήκες και τουριστικές υπηρεσίες, και, στο βαθμό που καθίσταται δυνατό,

απολαμβάνουν την πρόσβαση στα μνημεία και στους χώρους / αξιοθέατα εθνικής πολιτιστικής σημασίας.

2. Τα Κράτη Μέρη λαμβάνουν τα απαραίτητα μέτρα για να διευκολύνουν τα ΑμεΑ να έχουν τη δυνατότητα να αναπτύξουν και να αξιοποιήσουν τις δημιουργικές, καλλιτεχνικές και διανοητικές δυνατότητες, όχι μόνο προς όφελος τους, αλλά και για τον εμπλουτισμό της κοινωνίας.

3. Τα Κράτη Μέρη λαμβάνουν όλα τα κατάλληλα μέτρα, σύμφωνα με το διεθνές δίκαιο, να διασφαλίσουν ότι οι νόμοι που σχετίζονται με την προστασία της πνευματικής ιδιοκτησίας δεν αποτελούν ένα παράλογο ή μεροληπτικό εμπόδιο για πρόσβαση των ΑμεΑ σε πολιτιστικό υλικό.

4. Τα ΑμεΑ δικαιούνται, σε ίση βάση με τους άλλους, την αναγνώριση και την υποστήριξη της ειδικής πολιτιστικής και γλωσσικής ταυτότητας, συμπεριλαμβανομένης της νοηματικής και της παιδείας/αγωγής των κωφών.

5. Προκειμένου να διευκολύνουν τα ΑμεΑ να συμμετέχουν επί ίσοις όροις σε ψυχαγωγικές, και αθλητικές δραστηριότητες, τα Κράτη Μέρη θα λαμβάνουν τα κατάλληλα μέτρα για:

(α) να ενθαρρύνουν και να προωθούν τη συμμετοχή, στο μέγιστο δυνατό βαθμό, των ΑμεΑ στην ένταξη αθλητικών δραστηριοτήτων σε όλα τα επίπεδα,

(β) να εξασφαλίζουν ότι τα ΑμεΑ έχουν την δυνατότητα να οργανώνουν, αναπτύσσουν και συμμετέχουν σε αθλητικές δραστηριότητες που σχετίζονται με την αναπηρία και σε ψυχαγωγικές δραστηριότητες και, ως προς αυτό, ενθαρρύνουν την παροχή, σε βάση ισότητας με τους άλλους, της κατάλληλης καθοδήγησης, εκπαίδευσης και πόρων,

(γ) να εξασφαλίζουν ότι τα ΑμεΑ έχουν πρόσβαση σε αθλητικές, ψυχαγωγικές και τουριστικές τοποθεσίες,

(δ) να εξασφαλίζουν ότι τα παιδιά ΑμεΑ έχουν ίση πρόσβαση με τα άλλα παιδιά στη συμμετοχή σε παιχνίδι, ψυχαγωγία και ελεύθερο χρόνο και αθλητικές δραστηριότητες, συμπεριλαμβανομένων και εκείνων των δραστηριοτήτων που πραγματοποιούνται εντός του σχολικού περιβάλλοντος,

(ε) να εξασφαλίζουν ότι τα ΑμεΑ έχουν πρόσβαση στην παροχή υπηρεσιών από εκείνους που σχετίζονται με τη διοργάνωση των ψυχαγωγικών, τουριστικών, και αθλητικών δραστηριοτήτων.

Άρθρο 31 Στατιστικά δεδομένα και συλλογή στοιχείων

1. Τα Κράτη Μέρη αναλαμβάνουν να συλλέξουν κατάλληλες πληροφορίες, συμπεριλαμβανομένων στατιστικών και ερευνητικών στοιχείων, να διευκολύνουν στη διαμόρφωση τους και να εφαρμόσουν πολιτικές προκειμένου να τεθεί σε εφαρμογή η παρούσα Σύμβαση. Η διαδικασία συλλογής και διατήρησης πληροφοριών θα:

(α) συμμορφώνεται με τις νομικά θεσπισμένες δικλείδες ασφαλείας, συμπεριλαμβανομένης της νομοθεσίας για την προστασία των δεδομένων, για να διασφαλίζεται η εμπιστευτικότητα και ο σεβασμός για την προσωπική ζωή των ΑμεΑ,

(β) συμμορφώνεται με τους διεθνώς αποδεκτούς κανόνες ώστε να προστατεύονται τα δικαιώματα του ανθρώπου και οι θεμελιώδεις ελευθερίες και οι ηθικές αρχές κατά τη συλλογή και χρήση των στατιστικών δεδομένων.

2. Οι πληροφορίες που συλλέγονται σύμφωνα με αυτό το άρθρο θα αναλύονται κατάλληλα και θα χρησιμοποιούνται για να βοηθήσουν στην εκτίμηση της εκπλήρωσης των υποχρεώσεων των Κρατών Μερών στα πλαίσια της παρούσας Σύμβασης και για να προσδιορίσουν και να ξεπεράσουν τα εμπόδια που αντιμετωπίζουν τα ΑμεΑ κατά την άσκηση των δικαιωμάτων τους.

3. Τα Κράτη Μέρη αξιώνουν την αξιοπιστία της διασποράς αυτών των στατιστικών δεδομένων και διασφαλίζουν την προσβασιμότητα τους στα ΑμεΑ και άλλους.

Άρθρο 32 Διεθνής Συνεργασία

1. Τα Κράτη Μέρη αναγνωρίζουν τη σημασία της διεθνούς συνεργασίας και της προώθησης της, σε υποστήριξη των εθνικών προσπαθειών για την πραγματοποίηση του σκοπού και των στόχων της παρούσας Σύμβασης, και λαμβάνουν κατάλληλα και αποτελεσματικά μέτρα ως προς αυτό, μεταξύ των κρατών και, όπου κρίνεται απαραίτητο, σε συνεργασία με σχετικούς διεθνείς και περιφερειακούς οργανισμούς και την κοινωνία των πολιτών, και συγκεκριμένα οργανισμούς ΑμεΑ. Τέτοια μέτρα θα μπορούσαν να περιλαμβάνουν μεταξύ άλλων:

(α) τη διασφάλιση ότι η διεθνής συνεργασία, συμπεριλαμβανομένων των προγραμμάτων διεθνούς ανάπτυξης, λαμβάνει υπόψη της τα ΑμεΑ και είναι προσβάσιμη σε αυτά

(β) τη διευκόλυνση και υποστήριξη της ενδυνάμωσης δυνατοτήτων, συμπεριλαμβανομένων μέσω της ανταλλαγής πληροφοριών, εμπειριών, εκπαιδευτικών προγραμμάτων και πρακτικών,

(γ) τη διευκόλυνση της συνεργασίας στην έρευνα και της πρόσβασης στην επιστημονική και τεχνική γνώση,

(δ) την παροχή, όπου κρίνεται απαραίτητο, τεχνικής και οικονομικής βοήθειας, συμπεριλαμβανομένης και της διευκόλυνσης της πρόσβασης και της διανομής προσβάσεων και βοηθητικών τεχνολογιών, και μέσω της μεταφοράς τεχνολογιών.

2. Οι διατάξεις αυτού του άρθρου δεν αντίκεινται με προκατάληψη στις υποχρεώσεις του κάθε Κράτους Μέρους να εκπληρώσει τις υποχρεώσεις που απορρέουν από την παρούσα Σύμβαση.

Άρθρο 33 Εθνική εφαρμογή και εποπτεία

1. Τα Κράτη Μέρη, σύμφωνα με το σύστημα οργάνωσής τους, ορίζουν ένα ή περισσότερα κομβικά σημεία εντός της κυβέρνησης για ζητήματα σχετικά με την εφαρμογή της παρούσας Σύμβασης, και θα εξετάσουν την εγκαθίδρυση ή σχηματισμό ενός συντονιστικού μηχανισμού εντός της κυβέρνησης, προκειμένου να διευκολυνθούν σχετικές ενέργειες σε διαφορετικούς τομείς και σε διαφορετικά επίπεδα.

2. Τα Κράτη Μέρη, σε συμφωνία με τα νομοθετικά και εκτελεστικά τους συστήματα, διατηρούν, ενισχύουν, ορίζουν ή δημιουργούν εντός του Κράτους Μέρους, ένα πλαίσιο, συμπεριλαμβάνοντας έναν ή περισσότερους ανεξάρτητους μηχανισμούς, κατάλληλους για να προωθήσουν, να διασφαλίσουν και να εποπτεύσουν την εφαρμογή της παρούσας Σύμβασης. Κατά τον καθορισμό ή τη δημιουργία ενός τέτοιου μηχανισμού, τα Κράτη Μέρη λαμβάνουν υπόψη τους τις αρχές που σχετίζονται με το καθεστώς και τη λειτουργία των εθνικών θεσμών για την προστασία και την προώθηση των δικαιωμάτων του ανθρώπου.

3. Η κοινωνία των πολιτών, ιδιαίτερα τα ΑμεΑ και οι οργανώσεις που τα αντιπροσωπεύουν, εμπλέκεται και συμμετέχει πλήρως στη διαδικασία επίβλεψης.

Άρθρο 34 Επιτροπή για τα Δικαιώματα των Ατόμων με Αναπηρία

1. Ιδρύεται Επιτροπή για τα Δικαιώματα των ΑμεΑ (στο εξής Επιτροπή), η οποία επιτελεί τα καθήκοντα που παρατίθενται παρακάτω.

2. Η Επιτροπή αποτελείται, κατά τη θέση σε ισχύ της παρούσας Σύμβασης, από δώδεκα εμπειρογνώμονες. Μετά τη συμπλήρωση εξήντα επικυρώσεων ή προσχωρήσεων στη Σύμβαση, ο αριθμός των μελών της Επιτροπής θα αυξηθεί κατά έξι μέλη, φτάνοντας το μέγιστο αριθμό των δεκαοκτώ μελών.

3. Τα μέλη της Επιτροπής υπηρετούν υπό την ατομική τους ιδιότητα και διαθέτουν υψηλό ήθος και αναγνωρισμένη ικανότητα και εμπειρία στους τομείς που καλύπτει η παρούσα Σύμβαση. Κατά την πρόταση των υποψηφίων τους, τα Κράτη Μέρη θα λάβουν υπόψη τους το άρθρο 4,3 της παρούσας Σύμβασης.

4. Τα μέλη της Επιτροπής εκλέγονται από τα Κράτη Μέρη, λαμβάνοντας υπόψη τη δίκαιη γεωγραφική κατανομή, την αντιπροσώπευση των διαφορετικών μορφών πολιτισμού και των κυριότερων νομικών συστημάτων, ισορροπημένη εκπροσώπηση των δυο φύλων και συμμετοχή εμπειρογνομόνων με αναπηρία.

5. Τα μέλη της Επιτροπής εκλέγονται με μυστική ψηφοφορία από κατάλογο προσώπων που προτείνονται από τα Κράτη Μέρη και έχουν την ιθαγένεια των Κρατών Μερών, κατά τις συνεδριάσεις της Διάσκεψης των Κρατών Μερών. Σε αυτές τις συνεδριάσεις, στις οποίες τα δύο τρίτα των Κρατών Μερών συνιστούν απαρτία, τα άτομα τα οποία εκλέγονται για την Επιτροπή είναι εκείνα τα οποία συγκεντρώνουν το μεγαλύτερο αριθμό ψήφων και μια απόλυτη πλειοψηφία των ψήφων των αντιπροσώπων των Κρατών Μερών τα οποία είναι παρόντα και έχουν δικαίωμα ψήφου.

6. Οι πρώτες εκλογές πρέπει να διεξαχθούν το αργότερο έξι μήνες μετά την ημερομηνία της θέσης σε ισχύ της παρούσας Σύμβασης. Τουλάχιστον τέσσερις μήνες πριν από κάθε ημερομηνία εκλογών, ο Γενικός Γραμματέας των Ηνωμένων Εθνών απευθύνει μια έγγραφη πρόσκληση στα Κράτη Μέρη να υποβάλλουν τις προτάσεις για τους υποψήφιους τους εντός δύο μηνών. Ο Γενικός Γραμματέας ετοιμάζει στη συνέχεια κατάλογο, κατά αλφαβητική σειρά, όλων των προσώπων που έχουν προταθεί ως υποψήφιοι, με ένδειξη των Κρατών Μερών που τους έχουν προτείνει, και τον υποβάλλει στα Κράτη Μέρη της παρούσας Σύμβασης.

7. Τα μέλη της Επιτροπής εκλέγονται για μια περίοδο τεσσάρων ετών. Έχουν δικαίωμα επανεκλογής μια ακόμη φορά. Όμως, η θητεία έξι εκ των μελών που εκλέχτηκαν στις πρώτες εκλογές λήγει στο τέλος δύο ετών. Αμέσως μετά τις πρώτες εκλογές, τα ονόματα αυτών των έξι μελών επιλέγονται με κλήρο από τον Πρόεδρο της συνεδρίασης, όπως αναφέρεται στην παράγραφο 5 του παρόντος άρθρου.

8. Οι εκλογές των έξι επιπρόσθετων μελών της Επιτροπής πραγματοποιούνται κατά τη διεξαγωγή των τακτικών εκλογών, σύμφωνα με τις σχετικές διατάξεις του παρόντος άρθρου.

9. Αν ένα μέλος της Επιτροπής αποβιώσει ή παραιτηθεί ή δηλώσει ότι για οποιονδήποτε άλλο λόγο δεν μπορεί να εκτελεί πλέον τα καθήκοντα της/του, το Κράτος Μέρος το οποίο είχε προτείνει το συγκεκριμένο μέλος, διορίζει έναν εμπειρογνώμονα που έχει τα προσόντα και πληροί τις προϋποθέσεις που περιγράφονται εκτενώς στις σχετικές διατάξεις του παρόντος άρθρου, για να υπηρετήσει το υπόλοιπο της θητείας που απομένει.

10. Η Επιτροπή συντάσσει τον εσωτερικό της κανονισμό.

11. Ο Γενικός Γραμματέας των Ηνωμένων Εθνών παρέχει το απαραίτητο προσωπικό και εγκαταστάσεις για την αποτελεσματική εκτέλεση των καθηκόντων της Επιτροπής στο πλαίσιο της παρούσας Σύμβασης, και συγκαλεί την αρχική της συνεδρίαση.

12. Με την έγκριση της Γενικής Συνέλευσης των Ηνωμένων Εθνών, τα μέλη της ιδρυθείσας Επιτροπής, στο πλαίσιο της παρούσας Σύμβασης, λαμβάνουν αμοιβή προερχόμενη από τους πόρους των Ηνωμένων Εθνών, υπό χρονικές περιόδους και συνθήκες τις οποίες δύναται να αποφασίζει η Συνέλευση, λαμβάνοντας υπόψη τις σημαντικές ευθύνες της Επιτροπής.

13. Τα μέλη της Επιτροπής απολαμβάνουν τις διευκολύνσεις, τα προνόμια και τις ασυλίες των εμπειρογνομόνων σε αποστολή των Ηνωμένων Εθνών όπως προδιαγράφονται στα σχετικά τμήματα της Σύμβασης για τα Δικαιώματα και τις Ασυλίες των Ηνωμένων Εθνών.

Άρθρο 35 Εκθέσεις από τα Κράτη Μέρη

1. Κάθε Κράτος Μέρος υποβάλλει στην Επιτροπή, μέσω του Γενικού Γραμματέα των Ηνωμένων Εθνών, μια περιεκτική έκθεση όσον αφορά στα μέτρα που

ελήφθησαν προκειμένου να εκπληρώσει τις υποχρεώσεις του στο πλαίσιο της παρούσας Σύμβασης και όσον αφορά στην πρόοδο που σημειώθηκε, εντός δύο ετών από τη θέση σε ισχύ της παρούσας Σύμβασης για το συγκεκριμένο Κράτος Μέρος.

2. Ακολουθως, τα Κράτη Μέρη υποβάλλουν διαδοχικές εκθέσεις τουλάχιστον κάθε τέσσερα χρόνια και επιπλέον οποτεδήποτε το ζητήσει η Επιτροπή.

3. Η Επιτροπή αποφασίζει για οποιεσδήποτε κατευθυντήριες οδηγίες εφαρμόσιμες στο περιεχόμενο των εκθέσεων.

4. Κράτος Μέρος το οποίο έχει υποβάλλει μια περιεκτική αρχική έκθεση στην Επιτροπή δεν χρειάζεται, στις επόμενες εκθέσεις του, να επαναλάβει πληροφορίες τις οποίες παρείχε προηγουμένως. Όταν προετοιμάζουν τις εκθέσεις για την Επιτροπή, τα Κράτη Μέρη καλούνται να το κάνουν σε μία ανοικτή και διαφανή διαδικασία και να λάβουν επιμελώς υπόψη τους τη διάταξη που περιγράφηκε στο άρθρο 4, παράγραφος 3, της παρούσας Σύμβασης.

5. Οι εκθέσεις μπορούν να υποδεικνύουν παράγοντες και δυσκολίες που επηρεάζουν το βαθμό εκπλήρωσης των υποχρεώσεων στο πλαίσιο της παρούσας Σύμβασης.

Άρθρο 36 Εξέταση των εκθέσεων

1. Κάθε έκθεση εξετάζεται από την Επιτροπή, η οποία προβαίνει στις κατάλληλες προτάσεις και τις γενικές συστάσεις για τις εκθέσεις, και τις προωθεί στο ενδιαφερόμενο Κράτος Μέρος. Το Κράτος Μέρος μπορεί να απαντήσει στην Επιτροπή με οποιαδήποτε πληροφορία επιλέξει. Η Επιτροπή μπορεί να ζητήσει περισσότερες πληροφορίες από τα Κράτη Μέρη σχετικά με την εφαρμογή της παρούσας Σύμβασης.

2. Αν ένα Κράτος Μέρος είναι υπερβολικά εκπρόθεσμο ως προς την υποβολή της έκθεσης, η Επιτροπή μπορεί να γνωστοποιήσει στο ενδιαφερόμενο Κράτος Μέρος την ανάγκη να εξετάσει την εφαρμογή της παρούσας Σύμβασης στο συγκεκριμένο Κράτος Μέρος, βάσει αξιόπιστης πληροφόρησης που είναι διαθέσιμη στην Επιτροπή, αν η σχετική έκθεση δεν υποβληθεί εντός τριών μηνών μετά τη γνωστοποίηση. Η Επιτροπή καλεί το ενδιαφερόμενο Κράτος Μέρος να συμμετάσχει σε αυτή την εξέταση. Αν το Κράτος Μέρος απαντήσει με την υποβολή σχετικής έκθεσης θα ισχύσουν οι διατάξεις της παραγράφου 1 του παρόντος άρθρου.

3. Ο Γενικός Γραμματέας των Ηνωμένων Εθνών διαβιβάζει τις εκθέσεις σε όλα τα Κράτη Μέρη.

4. Τα Κράτη Μέρη καθιστούν ευρέως προσιτές τις εκθέσεις τους στο εσωτερικό της χώρας τους και διευκολύνουν την πρόσβαση στις προτάσεις και τις γενικές συστάσεις σχετικά με αυτές τις εκθέσεις.

5. Η Επιτροπή διαβιβάζει, εάν το κρίνει αναγκαίο, στις Ειδικευμένες Οργανώσεις, Ταμεία και Προγράμματα των Ηνωμένων Εθνών, και σε άλλα

αρμόδια όργανα, εκθέσεις από τα Κράτη Μέρη με σκοπό να απευθύνουν αίτημα ή ένδειξη για ανάγκη τεχνικής συμβουλής ή βοήθειας μαζί με τις παρατηρήσεις και συστάσεις της Επιτροπής, εάν υπάρχουν, σε αυτά τα αιτήματα ή τις ενδείξεις.

Άρθρο 37 Συνεργασία μεταξύ των Κρατών Μερών και της Επιτροπής

1. Κάθε Κράτος Μέρος συνεργάζεται με την Επιτροπή και βοηθάει τα μέλη της στην εκπλήρωση των καθηκόντων τους.

2. Στη σχέση της με τα Κράτη Μέρη, η Επιτροπή λαμβάνει επιμελώς υπόψη της τρόπους και μέσα προαγωγής των εθνικών δυνατοτήτων για την εφαρμογή της παρούσας Σύμβασης, συμπεριλαμβανομένης και της διεθνούς συνεργασίας.

Άρθρο 38 Σχέση της Επιτροπής με άλλα όργανα

Με σκοπό την προώθηση της αποτελεσματικής εφαρμογής της παρούσας Σύμβασης και την ενθάρρυνση της διεθνούς συνεργασίας στο πεδίο που καλύπτει η παρούσα Σύμβαση:

(α) Οι Ειδικευμένες Οργανώσεις και τα άλλα όργανα των Ηνωμένων Εθνών δικαιούνται να παρίστανται κατά την εξέταση της εφαρμογής εκείνων των διατάξεων της παρούσας Σύμβασης που εμπίπτουν στη σφαίρα των αρμοδιοτήτων τους. Η Επιτροπή μπορεί να προσκαλεί Ειδικευμένες Οργανώσεις και άλλα συναφή όργανα, εάν το κρίνει αναγκαίο, για να παρέχουν συμβουλή από εμπειρογνώμονες ως προς την εφαρμογή της Σύμβασης σε τομείς που εμπίπτουν εντός του πεδίου αρμοδιοτήτων τους. Η Επιτροπή μπορεί να προσκαλεί Ειδικευμένες Οργανώσεις και άλλα συναφή όργανα των Ηνωμένων Εθνών προκειμένου να καταθέσουν εκθέσεις ως προς την εφαρμογή της Σύμβασης σε τομείς που εμπίπτουν στη σφαίρα των αρμοδιοτήτων τους.

(β) Η Επιτροπή, κατά την εκπλήρωση της εντολής της, συμβουλευέται καταλλήλως άλλα συναφή όργανα που έχουν θεσμοθετηθεί από διεθνείς συνθήκες για τα δικαιώματα του ανθρώπου, με σκοπό να διασφαλιστεί η συνέπεια τους σχετικά με τις κατευθυντήριες οδηγίες για τις αναφορές, για τις προτάσεις και τις γενικές συστάσεις και να αποφευχθεί η αντιγραφή και επικάλυψη κατά την εκτέλεση των λειτουργιών τους.

Άρθρο 39 Έκθεση της Επιτροπής

Η Επιτροπή υποβάλλει έκθεση με τις δραστηριότητες της στη Γενική Συνέλευση και το Οικονομικό και Κοινωνικό Συμβούλιο κάθε δύο χρόνια, και μπορεί να κάνει υποδείξεις και γενικές συστάσεις βασισμένες στην εξέταση των εκθέσεων και των πληροφοριών που λαμβάνονται από τα Κράτη Μέρη. Αυτές οι υποδείξεις και οι γενικές συστάσεις περιλαμβάνονται στην έκθεση της Επιτροπής μαζί με σχόλια, αν υπάρχουν, από τα Κράτη Μέρη.

Άρθρο 40 Διάσκεψη Κρατών Μερών

1. Τα Κράτη Μέρη συναντώνται τακτικά στη Διάσκεψη των Κρατών Μερών έτσι ώστε να εξετάζουν οποιοδήποτε θέμα σχετικό με την εφαρμογή της παρούσας Σύμβασης.

2. Όχι αργότερα από έξι μήνες, μετά τη θέση σε ισχύ της παρούσας Σύμβασης, ο Γενικός Γραμματέας των Ηνωμένων Εθνών θα συγκαλέσει Διάσκεψη των Κρατών Μερών. Οι επόμενες συνεδριάσεις θα συγκαλούνται από τον Γενικό Γραμματέα δυο φορές τον χρόνο ή μετά από απόφαση της Διάσκεψης των Κρατών Μερών.

Άρθρο 41 Θεματοφύλακας

Ο Γενικός Γραμματέας των Ηνωμένων Εθνών είναι ο θεματοφύλακας της παρούσας Σύμβασης.

Άρθρο 42 Υπογραφή

Η παρούσα Σύμβαση είναι ανοιχτή προς υπογραφή από όλα τα Κράτη και από οργανισμούς περιφερειακής ολοκλήρωσης, στην Έδρα των Ηνωμένων Εθνών στη Νέα Υόρκη, από τις 30 Μαρτίου 2007.

Άρθρο 43 Επικύρωση

Η παρούσα Σύμβαση υπόκειται στην επικύρωση από τα συμβαλλόμενα Κράτη και σε επίσημη αναγνώριση από συμβαλλόμενους οργανισμούς περιφερειακής ολοκλήρωσης. Είναι ανοιχτή για προσχώρηση οιαδήποτε κράτους ή οργανισμού περιφερειακής ολοκλήρωσης που δεν έχει υπογράψει τη Σύμβαση.

Άρθρο 44 Οργανισμοί περιφερειακής ολοκλήρωσης

1. «Οργανισμός περιφερειακής ολοκλήρωσης» νοείται οργανισμός που δημιουργείται από κυρίαρχα Κράτη μιας δεδομένης περιοχής, στον οποίο τα Κράτη Μέλη του έχουν μεταβιβάσει την αρμοδιότητα τους για τα θέματα που σχετίζονται με την παρούσα Σύμβαση. Τέτοιοι οργανισμοί δηλώνουν, στις πράξεις επίσημης έγκρισης ή προσχώρησης, το εύρος των αρμοδιοτήτων τους όσον αφορά στα ζητήματα που καθορίζει η παρούσα Σύμβαση. Ακολουθώντας, ενημερώνουν σχετικά το θεματοφύλακα για οποιαδήποτε ουσιαστική αναθεώρηση στο εύρος των αρμοδιοτήτων τους.

2. Αναφορές σε «Κράτη Μέρη» στην παρούσα Σύμβαση εφαρμόζονται σε τέτοιους οργανισμούς εντός των ορίων των αρμοδιοτήτων τους.

3. Για τους σκοπούς του άρθρου 45, παράγραφος 1, και άρθρο 47, παράγραφοι 2 και 3, οποιαδήποτε πράξη κατατεθεί από οργανισμό περιφερειακής ολοκλήρωσης δεν θα λαμβάνεται υπόψη.

4. Οι οργανισμοί περιφερειακής ολοκλήρωσης, για ζητήματα που εμπίπτουν στη δικαιοδοσία τους, μπορούν να ασκήσουν το δικαίωμα ψήφου στη Διάσκεψη των Κρατών Μερών με ψήφους ίσους προς τον αριθμό των Κρατών Μελών τους που είναι Μέρη στην παρούσα Σύμβαση. Ο οργανισμός δεν θα ασκεί το δικαίωμα ψήφου αν οποιοδήποτε από τα Κράτη Μέλη του ασκεί το δικό του δικαίωμα ψήφου και αντίστροφα.

Άρθρο 45 Θέση σε ισχύ

1. Η παρούσα Σύμβαση τίθεται σε ισχύ την τριακοστή μέρα μετά την κατάθεση του εικοστού εγγράφου επικύρωσης ή προσχώρησης.

2. Για κάθε κράτος ή οργανισμό περιφερειακής ολοκλήρωσης που επικυρώνει, επίσημα αναγνωρίζει ή προσχωρεί στην παρούσα Σύμβαση μετά την κατάθεση του εικοστού εγγράφου επικύρωσης ή προσχώρησης, η Σύμβαση θα τεθεί σε ισχύ την τριακοστή ημέρα μετά την κατάθεση παρόμοιου δικού του εγγράφου.

Άρθρο 46 Επιφυλάξεις

1. Επιφυλάξεις που είναι ασυμβίβαστες με το αντικείμενο και το σκοπό της παρούσας Σύμβασης δεν επιτρέπονται.
2. Οι επιφυλάξεις μπορούν να αποσυρθούν οποιαδήποτε στιγμή.

Άρθρο 47 Τροπολογίες

1. Οποιοδήποτε Κράτος Μέρος δύναται να προτείνει τροπολογία στην παρούσα Σύμβαση και να την καταθέσει στο Γενικό Γραμματέα των Ηνωμένων Εθνών. Ο Γενικός Γραμματέας θα διαβιβάσει κάθε προτεινόμενη τροπολογία στα Κράτη Μέρη, ζητώντας τους να του γνωρίσουν εάν επιθυμούν να συγκληθεί Διάσκεψη των Κρατών Μερών με σκοπό να εξεταστούν και να τεθούν σε ψηφοφορία οι προτάσεις. Σε περίπτωση που, εντός τεσσάρων μηνών από την ημερομηνία της γνωστοποίησης, το ένα τρίτο τουλάχιστον των Κρατών Μερών επιθυμεί την σύγκληση της Διάσκεψης, ο Γενικός Γραμματέας συγκαλεί τη Διάσκεψη υπό την αιγίδα των Ηνωμένων Εθνών. Κάθε τροπολογία που υιοθετείται από την πλειοψηφία των δύο τρίτων των παρόντων και ψηφιζόντων, υποβάλλεται από το Γενικό Γραμματέα στη Γενική Συνέλευση για έγκριση και μετέπειτα για αποδοχή από όλα τα Κράτη Μέρη.

2. Κάθε τροπολογία που υιοθετείται και εγκρίνεται σύμφωνα με την παράγραφο 1 αυτού του παρόντος άρθρου αρχίζει να ισχύει την τριακοστή ημέρα όταν ο αριθμός των εγγράφων αποδοχής που έχουν κατατεθεί φθάσει τα δύο τρίτα του αριθμού των Κρατών Μερών την ημερομηνία υιοθέτησης της τροπολογίας. Η τροπολογία τίθεται σε ισχύ για κάθε Κράτος Μέρος την τριακοστή ημέρα μετά την κατάθεση του δικού του εγγράφου αποδοχής. Η τροπολογία είναι δεσμευτική μόνο για τα Κράτη Μέρη που την αποδέχτηκαν.

3. Εάν στη Διάσκεψη των Κρατών Μερών αποφασισθεί με ομοφωνία, μια τροπολογία που υιοθετείται και εγκρίνεται σύμφωνα με την παράγραφο 1 του παρόντος άρθρου που σχετίζεται αποκλειστικά με τα άρθρα 34, 38,39 και 40, τίθεται σε ισχύ για όλα τα Κράτη Μέρη την τριακοστή ημέρα όταν ο αριθμός των εγγράφων αποδοχής που έχουν κατατεθεί φθάσει τα δύο τρίτα του αριθμού των Κρατών Μερών κατά την ημερομηνία υιοθέτησης της τροποποίησης.

Άρθρο 48 Καταγγελία

Κάθε Κράτος Μέρος μπορεί να καταγγείλει την παρούσα Σύμβαση με γραπτή γνωστοποίηση προς το Γενικό Γραμματέα των Ηνωμένων Εθνών. Η καταγγελία παράγει τα αποτελέσματα της ένα χρόνο μετά από την ημερομηνία κατά την οποία ο Γενικός Γραμματέας έλαβε τη γνωστοποίηση.

Άρθρο 49 Προσβάσιμη μορφή

Το κείμενο της παρούσης Σύμβασης είναι διαθέσιμο σε προσβάσιμες μορφές.

Άρθρο 50 Αυθεντικό Κείμενο

Το αραβικό, κινέζικο, αγγλικό, γαλλικό, ρωσικό και ισπανικό κείμενο της παρούσης Σύμβασης είναι εξίσου αυθεντικά.

Προαιρετικό Πρωτόκολλο στη Σύμβαση για τα Δικαιώματα των Ατόμων με Αναπηρία (ΑμεΑ)

Τα Κράτη Μέρη στο παρόν Πρωτόκολλο έχουν συμφωνήσει ως εξής:

Άρθρο 1

1. Κράτος Μέρος στο παρόν Πρωτόκολλο (Κράτος Μέρος) αναγνωρίζει την αρμοδιότητα της Επιτροπής για τα Δικαιώματα των ΑμεΑ να λαμβάνει και να εξετάζει τις αναφορές από ή εκ μέρους ατόμων ή ομάδων ατόμων που υπάγονται στη δικαιοδοσία του και που ισχυρίζονται ότι είναι θύματα παραβίασης των διατάξεων της Σύμβασης από το Κράτος Μέρος.

2. Η Επιτροπή δεν αποδέχεται αναφορά που αφορά Κράτος Μέρος στη Σύμβαση που δεν είναι μέρος στο παρόν Πρωτόκολλο.

Άρθρο 2

Η Επιτροπή κηρύσσει απαράδεκτη κάθε αναφορά όταν:

(α) η αναφορά είναι ανώνυμη,

(β) η αναφορά αποτελεί κατάχρηση του δικαιώματος υποβολής τέτοιων αναφορών, ή είναι ασυμβίβαστη με τις διατάξεις της Σύμβασης,

(γ) το ίδιο ζήτημα έχει ήδη εξετασθεί από την Επιτροπή ή έχει ήδη ή εξετάζεται από άλλη διαδικασία διεθνούς έρευνας ή επίλυσης,

(δ) δεν έχουν εξαντληθεί όλα τα διαθέσιμα εσωτερικά ένδικα μέσα. Αυτός ο κανόνας δεν εφαρμόζεται στις περιπτώσεις που οι διαδικασίες των ενδίκων μέσων υπερβαίνουν την εύλογη διάρκεια ή όταν υπάρχει μικρή πιθανότητα ότι θα φέρουν αποτελεσματική ικανοποίηση στο θύμα,

(ε) είναι προδήλως αβάσιμη ή ανεπαρκώς αιτιολογημένη, ή όταν

(στ) αναφέρεται σε γεγονότα προγενέστερα της ημερομηνίας έναρξης ισχύος του παρόντος Πρωτοκόλλου για το ενδιαφερόμενο Κράτος Μέρος, εκτός εάν τα γεγονότα αυτά συνεχίζονται μετά την ημερομηνία αυτή.

Άρθρο 3

Με την επιφύλαξη των διατάξεων του άρθρου 2 του παρόντος Πρωτοκόλλου, η Επιτροπή εφιστά εμπιστευτικά την προσοχή του Κράτους Μέρους για κάθε αναφορά που υποβάλλεται σε αυτήν. Εντός έξι μηνών, το Κράτος αποδέκτης υποβάλλει γραπτώς στην Επιτροπή εξηγήσεις ή δηλώσεις προς διαλεύκανση του ζητήματος και υποδεικνύει, ενδεχομένως, τα μέτρα που έχει λάβει προς επανόρθωση της κατάστασης.

Άρθρο 4

1. Οποιαδήποτε στιγμή μετά τη λήψη αναφοράς και πριν ολοκληρωθεί η εξέταση επί της ουσίας, η Επιτροπή δύναται να διαβιβάσει στο ενδιαφερόμενο Κράτος Μέρος, για επείγουσα εξέταση, αίτημα να λάβει το Κράτος Μέρος τα απαραίτητα προσωρινά μέτρα για να αποφευχθεί πιθανή ανεπανόρθωτη βλάβη στο θύμα ή τα θύματα της ισχυριζόμενης παραβίασης.

2. Η άσκηση από την Επιτροπή της αρμοδιότητας της σύμφωνα με την παράγραφο 1 του παρόντος άρθρου, δεν συνιστά απόφαση επί του παραδεκτού ή της ουσίας της αναφοράς.

Άρθρο 5

Η Επιτροπή συνεδριάζει κεκλεισμένων των θυρών όταν εξετάζει αναφορές σύμφωνα με το παρόν Πρωτόκολλο. Μετά την εξέταση αναφοράς, η Επιτροπή αποστέλλει τις υποδείξεις και συστάσεις της, εάν υπάρχουν, στο ενδιαφερόμενο Κράτος Μέρος και στον αιτούντα.

Άρθρο 6

1. Εάν η Επιτροπή λάβει αξιόπιστη πληροφορία που υποδεικνύει ότι το Κράτος Μέρος παραβιάζει κατάφωρα ή συστηματικά δικαιώματα που αναφέρονται στη Σύμβαση, καλεί το Κράτος Μέρος να συνεργασθεί στην εξέταση της πληροφορίας αυτής και να υποβάλλει παρατηρήσεις σχετικά με την εξεταζόμενη πληροφορία.

2. Λαμβάνοντας υπόψη όποιες παρατηρήσεις έχουν τυχόν υποβληθεί από το ενδιαφερόμενο Κράτος Μέρος, καθώς επίσης και οποιαδήποτε άλλη αξιόπιστη πληροφορία, η Επιτροπή μπορεί να αναθέσει σε ένα ή περισσότερα μέλη της να διεξάγουν έρευνα και να της υποβάλλουν έκθεση επειγόντως. Εφόσον δικαιολογείται, και με τη συγκατάθεση του Κράτους Μέρους, η έρευνα δύναται να περιλαμβάνει επίσκεψη στην επικράτεια του.

3. Μετά την εξέταση των πορισμάτων της σχετικής έρευνας, η Επιτροπή διαβιβάσει τα πορίσματα στο ενδιαφερόμενο Κράτος Μέρος, μαζί με τυχόν σχόλια και συστάσεις.

4. Το ενδιαφερόμενο Κράτος Μέρος υποβάλλει τις δικές του παρατηρήσεις στην Επιτροπή, εντός έξι μηνών από τη λήψη των πορισμάτων, των σχολίων και των συστάσεων της Επιτροπής.

5. Η έρευνα διεξάγεται εμπιστευτικά και επιδιώκεται συνεργασία του Κράτους Μέρους σε όλα τα στάδια της διαδικασίας.

Άρθρο 7

1. Η Επιτροπή καλεί το ενδιαφερόμενο Κράτος Μέρος να συμπεριλάβει στην έκθεση του, σύμφωνα με το άρθρο 35 της Σύμβασης, λεπτομέρειες για οποιαδήποτε μέτρα έχουν ληφθεί σχετικά με την έρευνα που διεξάχθηκε σύμφωνα με το άρθρο 6 του παρόντος Πρωτοκόλλου.

2. Η Επιτροπή δύναται, εάν είναι απαραίτητο, μετά το πέρας της περιόδου των έξι μηνών που αναφέρεται στο άρθρο 6.4, να καλέσει το ενδιαφερόμενο Κράτος

Μέρος να την ενημερώσει για τα ληφθέντα μέτρα σε ανταπόκριση της σχετικής έρευνας.

Άρθρο 8

Κάθε Κράτος Μέρος δύναται, κατά τη στιγμή της υπογραφής ή επικύρωσης του παρόντος Πρωτοκόλλου ή προσχώρησης σε αυτό, να δηλώσει ότι δεν αποδέχεται την αρμοδιότητα της Επιτροπής, όπως προβλέπεται στα άρθρα 6 και 7.

Άρθρο 9

Ο Γενικός Γραμματέας των Ηνωμένων Εθνών είναι ο θεματοφύλακας του παρόντος Πρωτοκόλλου.

Άρθρο 10

Το παρόν Πρωτόκολλο είναι ανοιχτό για υπογραφή από συμβαλλόμενα Κράτη και οργανισμούς περιφερειακής ολοκλήρωσης της Σύμβασης, στην Έδρα των Ηνωμένων Εθνών στη Νέα Υόρκη, από τις 30 Μαρτίου 2007.

Άρθρο 11

Το παρόν Πρωτόκολλο υπόκειται σε επικύρωση από τα συμβαλλόμενα στο Πρωτόκολλο Κράτη, τα οποία έχουν κυρώσει ή προσχωρήσει στη Σύμβαση. Υπόκειται σε επίσημη αναγνώριση από συμβαλλόμενους οργανισμούς περιφερειακής ολοκλήρωσης του παρόντος Πρωτοκόλλου, οι οποίοι έχουν επίσημα αναγνωρίσει ή προσχωρήσει στη Σύμβαση. Θα είναι ανοιχτό για προσχώρηση κάθε κράτους ή οργανισμού περιφερειακής ολοκλήρωσης που έχει κυρώσει, επίσημα αναγνωρίσει ή προσχωρήσει στη Σύμβαση και που δεν έχει υπογράψει το παρόν Πρωτόκολλο.

Άρθρο 12

1. Ως «οργανισμός περιφερειακής ολοκλήρωσης» νοείται ένας οργανισμός που δημιουργείται από κυρίαρχα Κράτη μιας δεδομένης περιοχής, στον οποίο τα Κράτη Μέλη έχουν μεταβιβάσει την αρμοδιότητα τους για τα θέματα που σχετίζονται με τη Σύμβαση και το Πρωτόκολλο. Τέτοιοι οργανισμοί δηλώνουν, στις πράξεις επίσημης έγκρισης ή προσχώρησης, το εύρος αρμοδιοτήτων τους όσον αφορά στα ζητήματα που καθορίζει η Σύμβαση και το Πρωτόκολλο. Ακολούθως, ενημερώνουν σχετικά το θεματοφύλακα για οποιαδήποτε ουσιαστική αναθεώρηση στο εύρος των αρμοδιοτήτων τους.

2. Αναφορές σε «Κράτη Μέρη» στο παρόν Πρωτόκολλο εφαρμόζονται σε τέτοιους οργανισμούς εντός των ορίων των αρμοδιοτήτων τους.

3. Για τους σκοπούς του άρθρου 13, παράγραφος 1, και του άρθρου 15, παράγραφος 2, οποιαδήποτε πράξη κατατεθεί από οργανισμό περιφερειακής ολοκλήρωσης δεν θα λαμβάνεται υπόψη.

4. Οι οργανισμοί περιφερειακής ολοκλήρωσης, για ζητήματα που εμπίπτουν στη δικαιοδοσία τους, μπορούν να ασκήσουν το δικαίωμα ψήφου στη σύνοδο των Κρατών Μερών με ψήφους ίσους προς τον αριθμό των Κρατών Μελών τους που είναι Μέρη στο παρόν Πρωτόκολλο. Ο οργανισμός δεν θα ασκεί το δικαίωμα

ψήφου αν οποιοδήποτε από τα Κράτη Μέλη του ασκεί το δικό του δικαίωμα ψήφου και αντίστροφα.

Άρθρο 13

1. Μετά τη θέση σε ισχύ της Σύμβασης, το παρόν Πρωτόκολλο θα τεθεί σε ισχύ την τριακοστή μέρα μετά την κατάθεση του δέκατου εγγράφου επικύρωσης ή προσχώρησης.
2. Για κάθε κράτος ή οργανισμό περιφερειακής ολοκλήρωσης που επικυρώνει, επίσημα αναγνωρίζει ή προσχωρεί στο Πρωτόκολλο μετά την κατάθεση του δέκατου εγγράφου επικύρωσης ή προσχώρησης, το Πρωτόκολλο τίθεται σε ισχύ την τριακοστή ημέρα μετά την κατάθεση του εγγράφου του.

Άρθρο 14

1. Επιφυλάξεις που είναι ασυμβίβαστες με το αντικείμενο και το σκοπό του παρόντος Πρωτοκόλλου δεν επιτρέπονται.
2. Οι επιφυλάξεις μπορούν να αποσυρθούν οποιαδήποτε στιγμή.

Άρθρο 15

1. Οποιοδήποτε Κράτος Μέρος μπορεί να προτείνει αναθεώρηση του παρόντος Πρωτοκόλλου και να την υποβάλλει στο Γενικό Γραμματέα των Ηνωμένων Εθνών. Ο Γενικός Γραμματέας γνωστοποιεί τις προτεινόμενες τροποποιήσεις στα Κράτη Μέλη, με αίτημα να του κοινοποιήσουν τις απόψεις του για την σύγκληση συνόδου των Κρατών Μερών για το σκοπό της εξέτασης και ψήφισης των προτάσεων. Σε περίπτωση που, εντός τεσσάρων μηνών από την ημερομηνία της γνωστοποίησης, τουλάχιστον το ένα τρίτο των Κρατών Μερών εκφέρει ευνοϊκή άποψη για την σύγκληση της συνόδου, ο Γενικός Γραμματέας θα την συγκαλέσει υπό την αιγίδα των Ηνωμένων Εθνών. Κάθε τροποποίηση που υιοθετείται από την πλειοψηφία των δύο τρίτων των παρόντων Κρατών Μερών που έχουν δικαίωμα ψήφου, θα πρέπει να υποβάλλεται από το Γενικό Γραμματέα στη Γενική Συνέλευση για έγκριση και μετέπειτα για αποδοχή από όλα τα Κράτη Μέλη.
2. Τροποποίηση που υιοθετείται και εγκρίνεται σύμφωνα με την παράγραφο 1 του παρόντος άρθρου, τίθεται σε ισχύ την τριακοστή ημέρα μετά την αποδοχή της από τα δύο τρίτα του αριθμού των Κρατών Μερών. Η τροποποίηση τίθεται σε ισχύ για κάθε Κράτος Μέρος την τριακοστή ημέρα μετά την κατάθεση του εγγράφου αποδοχής του. Η τροποποίηση είναι δεσμευτική μόνο για τα Κράτη Μέλη που την αποδέχτηκαν.

Άρθρο 16

Κάθε Κράτος Μέρος μπορεί να καταγγείλει το παρόν Πρωτόκολλο με έγγραφη ειδοποίηση προς το Γενικό Γραμματέα των Ηνωμένων Εθνών. Η καταγγελία θα αρχίσει να ισχύει ένα χρόνο μετά την ημερομηνία κατά την οποία ο Γενικός Γραμματέας έλαβε την ειδοποίηση.

Άρθρο 17

Το κείμενο του παρόντος Πρωτοκόλλου είναι διαθέσιμο σε προσβάσιμες μορφές.

Άρθρο 18

Το αραβικό, κινέζικο, αγγλικό, γαλλικό, ρωσικό και ισπανικό κείμενο του παρόντος Πρωτοκόλλου είναι εξίσου αυθεντικά.

Άρθρο δεύτερο

Οι διατάξεις της παρ. 1 του άρθρου 27 της Σύμβασης των Ηνωμένων Εθνών για τα δικαιώματα των ατόμων με αναπηρίες δεν εφαρμόζονται ως προς την εργασία και απασχόληση στις ένοπλες δυνάμεις και στα σώματα ασφαλείας όσον αφορά σε διαφορετική μεταχείριση λόγω αναπηρίας σχετικής με την Υπηρεσία, όπως προβλέπεται στη διάταξη του άρθρου 8 παρ. 4 του ν. 3304/2005 για την εφαρμογή της αρχής της ίσης μεταχείρισης η οποία υιοθετήθηκε σύμφωνα με τα άρθρα 3 παράγραφος 4 και 4 της Οδηγίας 2000/78/ΕΚ του Συμβουλίου της 27ης Νοεμβρίου 2000 (ΕΕL 303 της 2.12.2000) για τη διαμόρφωση γενικού πλαισίου για την ίση μεταχείριση στην απασχόληση και την εργασία.

Άρθρο τρίτο

Με απόφαση του Πρωθυπουργού ορίζεται στην κυβέρνηση, σύμφωνα με το άρθρο 33 παρ. 1 της Σύμβασης των Ηνωμένων Εθνών για τα δικαιώματα των ατόμων με αναπηρίες, σημείο αναφοράς για την παρακολούθηση εφαρμογής της Σύμβασης και συντονιστικός μηχανισμός για τη διευκόλυνση των σχετικών με αυτή δράσεων.

Άρθρο τέταρτο

Η ισχύς του νόμου αυτού αρχίζει από τη δημοσίευσή του στην Εφημερίδα της Κυβερνήσεως, της Σύμβασης και του Προαιρετικού Πρωτοκόλλου στη Σύμβαση, που κυρώνονται από την πλήρωση των προϋποθέσεων των άρθρων 45 παρ. 2 και 13 παρ. 2 αυτών, αντίστοιχα.

Παραγγέλλομε τη δημοσίευση του παρόντος στην Εφημερίδα της Κυβερνήσεως και την εκτέλεσή του ως νόμου του Κράτους.

Αθήνα, 11 Απριλίου 2012

ΠΡΟΕΔΡΟΣ ΤΗΣ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑΣ

ΓΡ. ΠΑΠΟΥΛΙΑΣ

ΥΠΟΥΡΓΟΙ

ΔΙΟΙΚΗΤΙΚΗΣ ΜΕΤΑΡΡΥΘΜΙΣΗΣ

ΚΑΙ ΗΛΕΚΤΡΟΝΙΚΗΣ

ΔΙΑΚΥΒΕΡΝΗΣΗΣ

ΔΗΜΗΤΡΙΟΣ ΡΕΠΠΑΣ

ΕΣΩΤΕΡΙΚΩΝ

ΑΝΑΣΤΑΣΙΟΣ ΓΙΑΝΝΙΤΣΗΣ

ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΩΝ

ΦΙΛΙΠΠΟΣ ΣΑΧΙΝΙΔΗΣ

ΕΞΩΤΕΡΙΚΩΝ
ΣΤΑΥΡΟΣ ΔΗΜΑΣ

ΕΘΝΙΚΗΣ ΑΜΥΝΑΣ
ΔΗΜΗΤΡΙΟΣ ΑΒΡΑΜΟΠΟΥΛΟΣ

ΑΝΑΠΤΥΞΗΣ,
ΑΝΤΑΓΩΝΙΣΤΙΚΟΤΗΤΑΣ ΚΑΙ
ΝΑΥΤΙΛΙΑΣ
ΑΝΝΑ ΔΙΑΜΑΝΤΟΠΟΥΛΟΥ

ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝΤΟΣ, ΕΝΕΡΓΕΙΑΣ
ΚΑΙ ΚΛΙΜΑΤΙΚΗΣ ΑΛΛΑΓΗΣ
ΓΕΩΡΓΙΟΣ
ΠΑΠΑΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΥ

ΠΑΙΔΕΙΑΣ, ΔΙΑ ΒΙΟΥ ΜΑΘΗΣΗΣ
ΚΑΙ ΘΡΗΣΚΕΥΜΑΤΩΝ
ΓΕΩΡΓΙΟΣ ΜΠΑΜΠΙΝΙΩΤΗΣ

ΥΠΟΔΟΜΩΝ, ΜΕΤΑΦΟΡΩΝ ΚΑΙ
ΔΙΚΤΥΩΝ
ΜΑΥΡΟΥΔΗΣ ΒΟΡΙΔΗΣ

ΕΡΓΑΣΙΑΣ ΚΑΙ ΚΟΙΝΩΝΙΚΗΣ
ΑΣΦΑΛΙΣΗΣ
ΓΕΩΡΓΙΟΣ ΚΟΥΤΡΟΥΜΑΝΗΣ

ΥΓΕΙΑΣ ΚΑΙ ΚΟΙΝΩΝΙΚΗΣ
ΑΛΛΗΛΕΓΓΥΗΣ
ΑΝΔΡΕΑΣ ΛΟΒΕΡΔΟΣ

ΑΓΡΟΤΙΚΗΣ ΑΝΑΠΤΥΞΗΣ ΚΑΙ
ΤΡΟΦΙΜΩΝ
ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΣ
ΣΚΑΝΔΑΛΙΔΗΣ

ΔΙΚΑΙΟΣΥΝΗΣ, ΔΙΑΦΑΝΕΙΑΣ ΚΑΙ ΑΝΘΡΩΠΙΝΩΝ
ΔΙΚΑΙΩΜΑΤΩΝ
ΜΙΛΤΙΑΔΗΣ ΠΑΠΑΪΩΑΝΝΟΥ

ΠΡΟΣΤΑΣΙΑΣ ΤΟΥ ΠΟΛΙΤΗ
ΜΙΧΑΗΛ ΧΡΥΣΟΧΟΪΔΗΣ

ΠΟΛΙΤΙΣΜΟΥ ΚΑΙ ΤΟΥΡΙΣΜΟΥ
ΠΑΥΛΟΣ ΓΕΡΟΥΛΑΝΟΣ

ΕΠΙΚΡΑΤΕΙΑΣ
ΓΕΩΡΓΙΟΣ ΣΤΑΥΡΟΠΟΥΛΟΣ

Θεωρήθηκε και τέθηκε η Μεγάλη Σφραγίδα του Κράτους.
Αθήνα, 11 Απριλίου 2012
Ο ΕΠΙ ΤΗΣ ΔΙΚΑΙΟΣΥΝΗΣ ΥΠΟΥΡΓΟΣ
ΜΙΛΤΙΑΔΗΣ ΠΑΠΑΪΩΑΝΝΟΥ